

Onbeperkt in Beweging 2021

Onderzoek naar de demografische gegevens, sportwensen en het sportaanbod
voor mensen met een beperking in de provincie Flevoland.

Lelystad, 1 oktober 2021

Kenmerk: 32/JK/Onbeperkt in Beweging

Colofon**Titel:**

Onbeperkt in Beweging 2021

Onderzoek naar de demografische gegevens, sportwensen en het sportaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Flevoland.

Onderzoek en rapportage:

Maarten van Erp (Sportservice Flevoland)

Opdrachtgever:

© oktober 2021

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding	3
2. Methode	10
3. Resultaten demografisch onderzoek.....	12
4. Sport- en beweegaanbod	21
5. Sport- en beweeggedrag	23
6. Conclusie en aanbevelingen	40

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Vanaf 2012 doen Sportservice Flevoland en de provincie Flevoland driejaarlijks onderzoek naar aangepast sporten in Flevoland. De onderzoeken geven inzicht in de sportwensen en -behoeften van mensen met een beperking/handicap en laten zien welk aanbod er is voor deze doelgroep. In de daaruit voortvloeiende rapportages is aandacht besteed aan sportbeleid gericht op aangepast sporten, demografische gegevens, sportdeelname en wensen/behoeften.

Op verzoek van de provincie Flevoland is het onderzoek in 2021 wederom uitgevoerd. Sportservice Flevoland heeft dit onderzoek uitgevoerd met onderzoeksbureau Looplijnen als procesbewaker. Voorliggende rapportage is het resultaat van dit onderzoek. Na de eerdere uitvoeringen in 2012, 2015 en 2018, is dit de 3-meting van het onderzoek 'Onbeperkt in beweging'.

1.2. Doelstelling en onderzoeksvragen

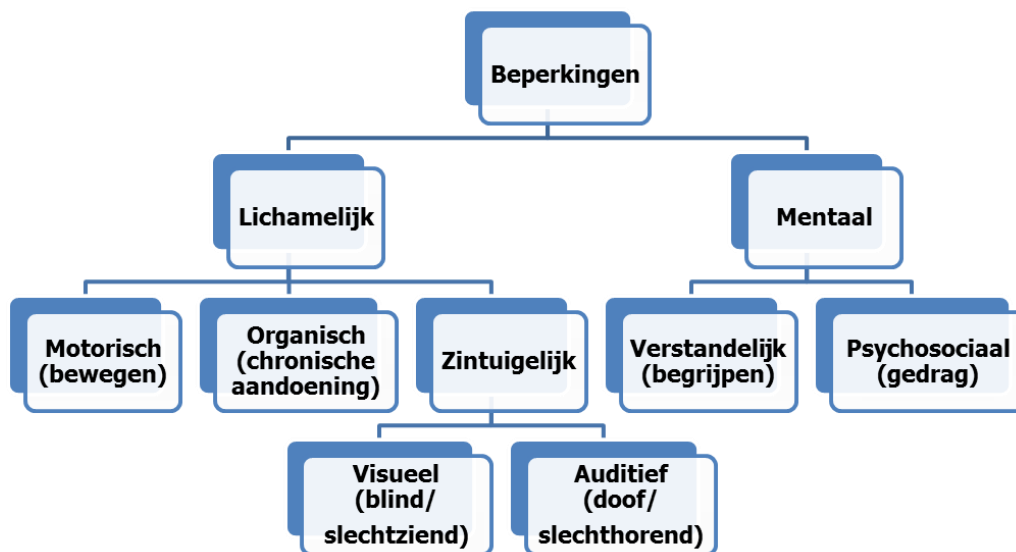
Het onderzoek moet inzicht geven in (I) hoeveel inwoners van de provincie Flevoland een beperking hebben, (II) om welke soorten beperkingen het gaat en (III) in welke mate deze voorkomen. Daarnaast wil de provincie (IV) inzicht in de sportdeelname en wensen en behoeften van mensen met een beperking en (V) in het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking.

Vanuit bovenstaande doelstelling zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat zijn de demografische gegevens van mensen met een beperking in de provincie Flevoland, uitgesplitst naar aantal, soort beperking en spreiding?
2. Hoe ziet het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Flevoland eruit?
3. Wat is de sportdeelname van de inwoners met een beperking in de provincie Flevoland?
4. Welke wensen en behoeften hebben inwoners met een beperking in de provincie Flevoland op het gebied van sport en bewegen?

1.3. Doelgroep

Als het over mensen met een beperking gaat, wordt al gauw gedacht aan mensen in een rolstoel of mensen met het syndroom van Down. Daarmee is het beeld echter verre van compleet. Bij veel mensen is het dikwijls niet zichtbaar dat zij een beperking of chronische aandoening hebben. In dit onderzoek gaan we waar mogelijk uit van de classificatie van beperkingen zoals weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Classificatie beperking - onbeperkt sportief 2013

Het exacte aantal mensen in Nederland met een beperking is lastig vast te stellen. Dat komt deels omdat er verschillende definities worden gebruikt. Bovendien bestaat er geen centrale registratie van mensen met een beperking in al hun verscheidenheid. De cijfers blijven daarmee schattingen. Dat is ook een verklaring waarom verschillende onderzoeken vaak uiteenlopende cijfers laten zien.

Voor lichamelijke beperkingen geldt dat het hebben van een beperking toeneemt met de leeftijd. Verder hebben over het algemeen meer vrouwen dan mannen een matige of ernstige lichamelijke beperking. In z'n totaliteit kunnen we ervan uitgaan dat ongeveer één op de tien Nederlanders een matige of ernstige beperking heeft (Kenniscentrum Sport & Bewegen).

Een aantal voorbeelden:

1. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) schat dat er in Nederland in 2018 ongeveer 440.000 mensen met een verstandelijke (IQ tot 70) beperking waren (volksgezondheidszorg). Van hen heeft een zesde (ca. 70.000 mensen) een ernstige verstandelijke beperking (IQ tot 50). Ongeveer 370.000 mensen hebben een licht verstandelijke beperking (IQ tussen 50 en 70).

2. Volgens de Infographic van de gehandicaptenzorg in cijfers van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN):
  - Zijn er 142.000 mensen een verstandelijke beperking waarvan
    - 68.000 een IQ < 50 en
    - 74.000 een IQ tussen de 50 en 70.

Bijna al deze mensen hebben enige vorm van langdurige hulp; thuis, op school, dagbesteding of intramurale zorg.

  - Zijn er 1.4 miljoen mensen met een lichamelijke beperking,
    - waarvan er 15.940 een WLZ-indicatie hebben.
  - Zijn er 11.400 mensen met een auditieve beperking waarvan er 1.360 mensen een WLZ-indicatie hebben.
  - Zijn er 250.000 mensen met een visuele beperking waarvan er 1.940 mensen een WLZ-indicatie hebben.
  - Zijn er 10.000 mensen met een ernstig meervoudige beperking waarvan er 9.000 cliënten zorg met verblijf ontvangen.
  - Zijn er 650.000 mensen die beperkingen ervaren als gevolg van niet aangeboren hersenletsel waarvan er 10.000 mensen zorg van een instelling voor gehandicaptenzorg ontvangen.

3. Volgens een onderzoek van 2019 van handicap.nl leeft één op de acht Nederlanders met een handicap; 2,3 miljoen mensen met een matige of ernstige fysieke beperking en 170.000 mensen met een lichte of ernstige verstandelijke beperking.

Definiëring doelgroep

Aangezien het lastig is om exact het aantal mensen met een beperking vast te stellen, is ervoor gekozen om cijfers te kiezen die opgevraagd kunnen worden bij nationale instanties en gemeenten.

Deze cijfers omvatten mensen met allerlei vormen van een beperking. Voor de gemeenten uit de provincie Flevoland worden er daarom cijfers gebruikt van de Monitor Langdurige Zorg (MLZ). MLZ is dé bron voor cijfers over de langdurige zorg. Langdurige zorg bestaat uit de verpleging en verzorging van ouderen en chronisch zieken, de zorg voor gehandicapten en de langdurige geestelijke gezondheidszorg.

Vanaf 2015 wordt de langdurige zorg gefinancierd vanuit meerdere wetten:

1. Wet Langdurige Zorg (WLZ)
2. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
3. Zorgverzekeringswet (deze wordt niet verder uitgewerkt omdat hieruit geen verdere gegevens kunnen worden uitgehaald)
4. Jeugdwet

Vanuit de WLZ en WMO zijn cijfers bekend hoeveel inwoners per gemeente gebruik maken van één van deze wetten. Voor dit onderzoek is daarom gekozen om cijfers van deze twee wetten uit te lichten om inzicht te geven in hoeveel mensen er zijn die gebruik maken van één van deze wetten.

Voor dit onderzoek worden de cijfers van de zorgverzekeringswet en jeugdwet niet weergegeven in de resultaten. De zorgverzekeringswet wordt niet verder uitgewerkt omdat hieruit geen verdere gegevens kunnen worden gehaald. De jeugdwet is niet verder uitgewerkt omdat het begrip jeugdhulp 'het totaal aan jongeren en ouders bij psychische, psychosociale en gedragsproblemen, een verstandelijke beperking en opvoedproblemen' omvat (NJI). Dit begrip wordt niet verder gespecificeerd en dus kunnen cijfers niet verder gefilterd worden op alleen de groep verstandelijke beperking. Aangezien het begrip jeugdhulp teveel doelgroepen omvat die niet representatief zijn voor de doelgroep 'kinderen met een beperking' (op verstandelijk, lichamelijk of zintuigelijk gebied), zijn de cijfers niet realistisch om weer te geven in dit onderzoek.

Wet Langdurige Zorg (WLZ)

De WLZ is de wettelijke verzekering voor de kosten van langdurige zorg en verblijf voor kwetsbare ouderen en mensen met een beperking. Het gaat om personen die blijvend 24 uur per dag zorg in de nabijheid en/of permanent toezicht nodig hebben. Er is gekozen om de volgende zorgprofielen van de WLZ-indicatie mee te nemen in dit onderzoek (CIZ):

1. Verstandelijk gehandicapt¹ (VG)
2. Licht verstandelijk gehandicapt (LVG)
3. Lichamelijk gehandicapt (LG)
4. Zintuiglijk gehandicapt, auditief en communicatief (ZGaud)
5. Zintuiglijk gehandicapt, visueel (ZGvis)

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

Gemeenten moeten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. (Rijksoverheid). De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) regelt hulp en ondersteuning voor burgers, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij. Allerlei groepen komen in aanmerking voor de WMO, zoals ouderen, chronisch zieken en mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking (zorgwijzer)².

De gemeentelijke cijfers van het aantal mensen dat gebruik maakt van de WMO is gebaseerd op het tweede half jaar van 2020. Het aantal mensen dat in 2021 gebruik maakt van de WMO komt in november 2021 beschikbaar.

---

¹ *De cijfers van een verstandelijke beperking zijn een onderschatting van het aantal mensen met een verstandelijke beperking in Nederland omdat mensen die gebruik maken van de WLZ meestal in een instelling wonen. Een groot deel van de zorg en ondersteuning van mensen met een lichte verstandelijke beperking (met wel of geen sociale redzaamheidsproblemen) loopt via de gemeente, huisarts en informele zorg. Hier ontbreken helaas cijfers van (volksgezondheidszorg.info).*

² *Doordat er ook ouderen worden meegerekend in de cijfers van de WMO, zijn deze cijfers een overschatting van het aantal mensen met een beperking dat gebruik maakt van de WMO.*

Gezondheidsmonitor 2020

De vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor, een samenwerking van de GGD, het CBS en RIVM, levert gegevens op van Nederlanders over hun gezondheid. Door de grote omvang is het mogelijk regionale en lokale uitsplitsingen van de gegevens te maken en die in kaarten te laten zien. In Flevoland wonen 428.240 inwoners (CBS). Daarvan zijn 96.137 inwoners jonger dan 18 jaar en 331.509 18 jaar en ouder. Onder volwassenen worden inwoners van 18 jaar en ouder verstaan.

In Flevoland heeft 14% van de inwoners (46.000 inwoners) functioneringsproblemen (volksgezondheidszorg). Dit zijn problemen met één of meer beperkingen in horen, zien of bewegen. Dit percentage is gebaseerd op zeven vragen over vaardigheden die mensen normaal kunnen doen, zo nodig met hulpmiddelen zoals een bril of hoorapparaat. Het gaat niet om tijdelijke problemen. Een persoon heeft een beperking als hij of zij op minstens één van de zeven vragen met 'kan niet' of 'met grote moeite' antwoordt.

32,9% van de Flevolandse van 18 jaar en ouder (109.000 inwoners) leeft met één of meer langdurige aandoeningen (volksgezondheidszorg). Dit is het percentage personen van 18 jaar en ouder met de antwoordcategorie 'ja' op de vraag: "Heeft u één of meer langdurige ziekten of aandoeningen? Langdurig is (naar verwachting) zes maanden of langer".

Het percentage volwassenen dat door gezondheidsproblemen beperkt is in activiteiten die mensen gewoonlijk doen, is in Flevoland 27,8% (volksgezondheidszorg). Dit komt neer op een inwonersaantal van ruim 92.000. Het gaat om gezondheidsproblemen die al minstens zes maanden bestaan.

In Flevoland heeft 3,8 % van de inwoners een gehoorbeperking (volksgezondheidszorg). Dit zijn ruim 12.500 inwoners die hebben aangegeven grote moeite te hebben met het volgen van groepsgesprekken of het volgen van één-op-één gesprekken.

5,2% van de Flevolandse heeft een gezichtsbeperking (volksgezondheidszorg). Zij hebben grote moeite met het lezen van kleine letters in de krant of met herkennen van iemands gezicht op een afstand van vier meter.

De cijfers per gemeente zijn vanaf september 2021 openbaar op de website van volksgezondheid en zorg.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk twee behandelen we de methode van onderzoek. Hoofdstuk drie bevat de resultaten van het onderzoek naar de demografische gegevens van mensen met een beperking per gemeente in de provincie Flevoland. Hoofdstuk vier geeft een overzicht van het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Flevoland. Hoofdstuk vijf geeft de resultaten weer van het vragenlijstonderzoek naar wensen en behoeften op het gebied van sport en bewegen onder de doelgroep en hoofdstuk zes bevat de conclusies en aanbevelingen van deze monitor.

Aanvullend op deze monitor wordt een visiedocument geschreven. Het visiedocument wordt een analyse van alle gemeentelijke beleidsstukken waarin we onder meer antwoord willen geven op de volgende vragen:

- Voldoet het beleid aan de wensen/behoefte/belemmeringen van de doelgroep? (Naar aanleiding van de vragenlijst Onbeperkt in Beweging).
- Wat zijn in Flevoland de verschillen en overeenkomsten in gemeentelijke beleidsstukken en sportakkoorden? (Wat bindt ons als Flevolandse gemeente op aangepast sporten en waar liggen nog kansen lokaal/landelijk).
- Voldoet de huidige rol van SSF nog aan de verwachtingen en waar kan SSF een meerwaarde zijn?

Voor dit document zijn interviews gehouden met de beleidsmedewerkers sport en/of de buurtsportcoaches per gemeente. De uitwerking is te vinden in het aanvullende document. Enkele bevindingen uit dit document worden in de conclusie meegenomen.

2. Methode

Het onderzoek bestaat grofweg uit drie onderdelen, namelijk (I) de verzameling en analyse van demografische gegevens van mensen met een beperking in de provincie, (II) een verzameling van het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking en (III) een kwantitatief onderzoek onder mensen met een beperking om inzicht te krijgen in hun sportdeelname en wensen op het gebied van gehandicaptensport. In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe het onderzoek is opgebouwd en welke methoden zijn gebruikt.

Verzameling en analyse van demografische gegevens

Voor de verzameling van de demografische gegevens is gebruik gemaakt van (I) de gemeentelijke cijfers via de websites of betrokken collega's, (II) van de website van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en (III) van de dataset van Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

De gemeentelijke websites en betrokken ambtenaren hebben met name de informatie gegeven over het aantal inwoners, waarbij de website van het CBS inzicht geeft in hoeveel mensen er gebruikmaken van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Met behulp van de dataset van CIZ kan er onderscheid worden gemaakt welke soorten WLZ-indicaties inwoners hebben per gemeente.

Verzameling van het sport- en beweegaanbod

Het overzicht van het sportaanbod voor mensen met een beperking in Flevoland is sinds 2017 overgegaan naar het landelijke platform Uniek Sporten. Uniek Sporten is hét online platform voor aangepast sporten, welke gedreven wordt door het doel om de vraag en het aanbod van gehandicaptensport in kaart te brengen. Mensen met een beperking kunnen via Uniek Sporten geholpen worden om een geschikte sport te vinden in de eigen regio. Naast het vinden van de juiste sport geeft Uniek Sporten ook informatie over de volgende zaken: de beoordeling van een sportaccommodatie, het vinden van een sportmaatje, vervoer, vrijwilligers en financiële middelen én tips over lifestyle en gezondheid.

Kwantitatief onderzoek

Om inzicht te krijgen in de sportwensen en -behoeften van de doelgroep is in voorgaande jaren een vragenlijst ontwikkeld in samenwerking met het Mulier Instituut en onderzoeksbureau Kennispraktijk. Deze vragenlijst is dit jaar aangescherpt en wederom uitgezet.

De volgende onderwerpen zijn hierin opgenomen:

- Algemene gegevens: o.a. geslacht, leeftijd, aard van beperking, dagbesteding en woonplaats.
- Sportdeelname en frequentie.
- Reden voor al dan niet deelnemen aan sportieve activiteiten.
- Reistijd en vervoer naar sportlocatie, tevredenheid over sportgerelateerde zaken.
- Belemmeringen en wensen op het gebied van sport.

Er zijn zowel papieren vragenlijsten als online vragenlijsten ontwikkeld en uitgezet onder intermediaire organisaties. Daarnaast is via nieuwsbrieven, verschillende media en bijeenkomsten aandacht gevraagd voor het onderzoek. De analyse is verricht via Excel en SPSS.

3. Resultaten demografisch onderzoek

Vanuit de WLZ, WMO en Jeugdwet zijn cijfers bekend hoeveel inwoners per gemeente gebruik maken van één van deze wetten. Voor dit onderzoek is gekozen om cijfers van deze WLZ en de WMO uit te lichten om een inzicht te geven in hoeveel mensen er zijn die gebruik maken van één van deze wetten. De demografische gegevens worden per gemeente weergegeven

3.1 Gemeente Almere

De gemeente Almere telt op 1 januari 2021 een inwonersaantal 214.715 (CBS). Het aantal mensen met een geldige WLZ-indicatie ligt in de gemeente Almere op 1.330. Dit komt neer op 0,61% van de Almeerse bevolking. Dit ligt onder het provinciale gemiddelde van 0,73%. Het aantal mensen dat gebruik maakte van de WMO in het tweede half jaar van 2020 is 10.440 (CBS). Dit komt neer op 4,9% van de Almeerse bevolking. Dit ligt onder het provinciale gemiddelde van 5,2%.

Tabel 1: Cliënten met een geldige WLZ- of WMO-indicatie - Almere

Type	Aantal
WLZ (2021)	1.330
WMO (2020)	10.440

Bron: CBS

Er zijn verschillende zorgprofielen waarin cliënten met een WLZ-indicatie vallen. In Almere vallen de meeste WLZ-cliënten in het zorgprofiel verstandelijk gehandicapt (VG), namelijk 1.075 inwoners. In vergelijking met het landelijk gemiddelde is het aantal mensen met een verstandelijke beperking en zintuigelijke beperking lager in Almere. Het aantal mensen met een licht verstandelijke beperking is lager dan het landelijk gemiddelde.

Tabel 2: Zorgprofiel (dominante grondslag) met geldige WLZ-indicatie per 1 januari 2021 - Almere

Zorgprofiel	Aantal (%)	Aantal Landelijk (%)
	1 januari 2021	1 januari 2021
LVG	85 (6,4%)	2.020 (1,5%)
VG	1.075 (80,8%)	114.515 (84,4%)
LG	160 (12%)	15.955 (11,7%)
ZGAUD	5 (0,4%)	1.400 (1%)
ZGVIS	5 (0,4%)	1.820 (1,4%)
Totaal	1.330 (100%)	135.710 (100%)

Bron: [CIZ Databank](#)

3.2 Gemeente Dronten

Gemeente Dronten telt op 1 januari 2021 een inwonersaantal van 42.035 (Dronten). Deze zijn verdeeld over de dorpen Dronten (29.121), Swifterbant (6.279) en Biddinghuizen (6.635).

In de gemeente Dronten hebben 320 inwoners een geldige WLZ-indicatie. Dit komt neer op 0,76% van de bevolking van de gemeente Dronten. Dit ligt iets boven het provinciale gemiddelde van 0,73%.

Het aantal mensen dat gebruik maakte van de WMO in het tweede half jaar van 2020 is 2.135 (CBS). Dit komt neer op 5,1% van de Drontense bevolking. Dit ligt iets onder het provinciale gemiddelde van 5,2%.

Tabel 3: Cliënten met een geldige WLZ- of WMO-indicatie - Dronten

Type	Aantal
WLZ (2021)	320
WMO (2020)	2.135

Bron: CBS

Er zijn verschillende zorgprofielen waarin cliënten met een WLZ-indicatie vallen. In de gemeente Dronten vallen de meeste WLZ-cliënten in het zorgprofiel verstandelijk gehandicapt (VG), namelijk 265 inwoners. In vergelijking met het landelijk gemiddelde komt Dronten op de meeste zorgprofielen redelijk overeen. Alleen het percentage lichamelijk gehandicapt (LG) ligt ruim 2% hoger.

Tabel 4: Zorgprofiel (dominante grondslag) met geldige WLZ-indicatie per 1 januari 2021 - Dronten

Zorgprofiel	Aantal (%)	Aantal Landelijk (%)
	1 januari 2021	1 januari 2021
LVG	5 (1,5%)	2.020 (1,5%)
VG	265 (83%)	114.515 (84,4%)
LG	45 (14%)	15.955 (11,7%)
ZGAUD	0	1.400 (1%)
ZGVIS	5 (1,5%)	1.820 (1,4%)
Totaal	320 (100%)	135.710 (100%)

Bron: [CIZ Databank](#)

3.3 Gemeente Lelystad

In de gemeente Lelystad wonen op 1 januari 2021 79.811 inwoners (CBS). De gemeente Lelystad telt 740 inwoners met een geldige WLZ-indicatie. Dit komt neer op 0,93% van de bevolking. Dit ligt boven het provinciale gemiddelde van 0,73%. Het aantal mensen dat in het tweede half jaar van 2020 gebruikt maakte van de WMO is 5.260 (CBS). Dit komt neer op 6,6% van de Lelystedelingen. Dit ligt boven het provinciale gemiddelde van 5,2%.

Tabel 5: Cliënten met een geldige WLZ- of WMO-indicatie - Lelystad

Type	Aantal
WLZ (2021)	740
WMO (2020)	5.260

Bron: CBS

Er zijn verschillende zorgprofielen waarin cliënten met een WLZ-indicatie vallen. In de gemeente Lelystad vallen de meeste WLZ-cliënten in het zorgprofiel verstandelijk gehandicapt (VG), namelijk 580 inwoners. In vergelijking met het landelijk gemiddelde wijkt de gemeente Lelystad met name af op het zorgprofiel verstandelijk gehandicapt (VG).

Tabel 6: Zorgprofiel (dominante grondslag) met geldige WLZ-indicatie per 1 januari 2021 - Lelystad

Zorgprofiel	Aantal (%)	Aantal Landelijk (%)
	1 januari 2021	1 januari 2021
LVG	25 (3,4%)	2.020 (1,5%)
VG	580 (78,5%)	114.515 (84,4%)
LG	130 (17,5%)	15.955 (11,7%)
ZGAUD	0	1.400 (1%)
ZGVIS	5 (0,6%)	1.820 (1,4%)
Totaal	740 (100%)	135.710 (100%)

Bron: CIZ Databank

3.4 Gemeente Noordoostpolder

De Noordoostpolder kent 12 dorpen waarvan Emmeloord de meeste inwoners bevat. De gehele gemeente kende op 1 januari 2021 47.583 inwoners (CBS). De gemeente Noordoostpolder telt 460 inwoners met een geldige WLZ-indicatie. Dit komt neer op 0,97% van de bevolking. Dit ligt boven het provinciale gemiddelde van 0,73%. Het aantal mensen dat in het tweede half jaar van 2020 gebruikt maakte van de WMO is 2.645 (CBS). Dit komt neer op 5,6% van de bevolking van de Noordoostpolder. Dit ligt boven het provinciale gemiddelde van 5,2%.

Tabel 7: Cliënten met een geldige WLZ- of WMO-indicatie - Noordoostpolder

Type	Aantal
WLZ (2021)	460
WMO (2020)	2.645

Bron: CBS

Er zijn verschillende zorgprofielen waarin cliënten met een WLZ-indicatie vallen. In de gemeente Noordoostpolder valt de grootste groep WLZ-cliënten in het zorgprofiel verstandelijk gehandicapt (VG), namelijk 405 inwoners. In vergelijking met het landelijk gemiddelde valt op dat de gemeente Noordoostpolder geen cliënten heeft geregistreerd in de zorggroep zintuigelijk beperkt (ZGAUD en/of ZGVIS).

Tabel 8: Zorgprofiel (dominante grondslag) met geldige WLZ-indicatie per 1 januari 2021 - Noordoostpolder

Zorgprofiel	Aantal (%)	Aantal Landelijk (%)
	1 januari 2021	1 januari 2021
LVG	5 (1,1%)	2020 (1,5%)
VG	405 (88%)	114.515 (84,4%)
LG	50 (10,9%)	15.955 (11,7%)
ZGAUD	0	1.400 (1%)
ZGVIS	0	1.820 (1,4%)
Totaal	460 (100%)	135.710 (100%)

Bron: CIZ Databank

3.5 Gemeente Urk

De gemeente Urk telt op 1 januari 2021 een inwonersaantal van 21.227 (CBS). Het aantal mensen met een geldige WLZ-indicatie ligt in de gemeente Urk op 210. Dit komt neer op 0,99% van de Urkse bevolking. Dit ligt boven het provinciale gemiddelde van 0,73%. Het aantal mensen dat in het tweede half jaar van 2020 gebruikt maakte van de WMO is 710 (CBS). Dat komt neer op 3,3% van de Urkse bevolking. Dit ligt onder het provinciale gemiddelde van 5,2%.

Tabel 9: Cliënten met een geldige WLZ- of WMO-indicatie - Urk

Type	Aantal
WLZ (2021)	210
WMO (2020)	710

Bron: CBS

Er zijn verschillende zorgprofielen waarin cliënten met een WLZ-indicatie vallen. In de gemeente Urk vallen bijna alle WLZ-cliënten in het zorgprofiel verstandelijk gehandicapt (VG), namelijk 190 inwoners. In vergelijking met het landelijk gemiddelde is het aantal mensen met een verstandelijke beperking in de gemeente Urk hoog, ruim 90%. De overige zorggroepen wijken in de gemeente Urk ook iets af van het landelijk gemiddelde.

Tabel 10: Zorgprofiel (dominante grondslag) met geldige WLZ-indicatie per 1 januari 2021 - Urk

Zorgprofiel	Aantal (%)	Aantal Landelijk (%)
	1 januari 2021	1 januari 2021
LVG	0	2.020 (1,5%)
VG	190 (90,5%)	114.515 (84,4%)
LG	15 (7,1%)	15.955 (11,7%)
ZGAUD	0	1.400 (1%)
ZGVIS	5 (2,4%)	1.820 (1,4%)
Totaal	210 (100%)	135.710 (100%)

Bron: CIZ Databank

3.6 Gemeente Zeewolde

De gemeente Zeewolde telt op 1 januari 2021 een inwonersaantal van 22.879 (CBS). Het aantal mensen met een geldige WLZ-indicatie ligt in de gemeente Zeewolde op 105. Dit komt neer op 0,46% van de inwoners van Zeewolde. Dit ligt onder het provinciale gemiddelde van 0,73%.

Het aantal mensen dat in het tweede half jaar van 2020 gebruikt maakte van de WMO is 1.060 (CBS). Dat komt neer op 4,6% van de bevolking uit Zeewolde. Dit ligt onder het provinciale gemiddelde van 5,2%.

Tabel 11: Cliënten met een geldige WLZ- of WMO-indicatie - Zeewolde

Type	Aantal
WLZ (2021)	105
WMO (2020)	1.060

Bron: CBS

Er zijn verschillende zorgprofielen waarin cliënten met een WLZ-indicatie vallen. In de gemeente Zeewolde vallen bijna alle WLZ-cliënten in het zorgprofiel verstandelijk gehandicapt (VG), namelijk 95 inwoners. In vergelijking met het landelijk gemiddelde is het aantal mensen met een verstandelijke beperking in de gemeente Zeewolde hoog, ruim 90%. De overige zorggroepen wijken in de gemeente Zeewolde ook iets af van het landelijk gemiddelde.

Tabel 12: Zorgprofiel (dominante grondslag) met geldige WLZ-indicatie per 1 januari 2021 – Zeewolde

Zorgprofiel	Aantal (%)	Aantal Landelijk (%)
	1 januari 2021	1 januari 2021
LVG	5 (4,8%)	2.020 (1,5%)
VG	95 (90,4%)	114.515 (84,4%)
LG	5 (4,8%)	15.955 (11,7%)
ZGAUD	0	1.400 (1%)
ZGVIS	0	1.820 (1,4%)
Totaal	105 (100%)	135.710 (100%)

Bron: CIZ Databank

3.7 Provincie Flevoland

Aan de hand van de gegevens van de gemeenten kan er een beeld worden geschetst van de gehele provincie. In de provincie Flevoland woonden op 1 januari 2021 428.240 mensen (CBS), waarvan er 3.165 mensen een WLZ-indicatie hebben op één van de vijf verschillende zorggroepen die in dit onderzoek worden benoemd. Dit komt neer op 0,73 % van de bevolking. In tabel 13 staat een overzicht per gemeente.

Tabel 13: Cliënten met een geldige WLZ- of WMO-indicatie - Flevoland

Type	Aantal
WLZ (2021)	3.165
WMO (2020)	22.250

Bron: [CBS](#)

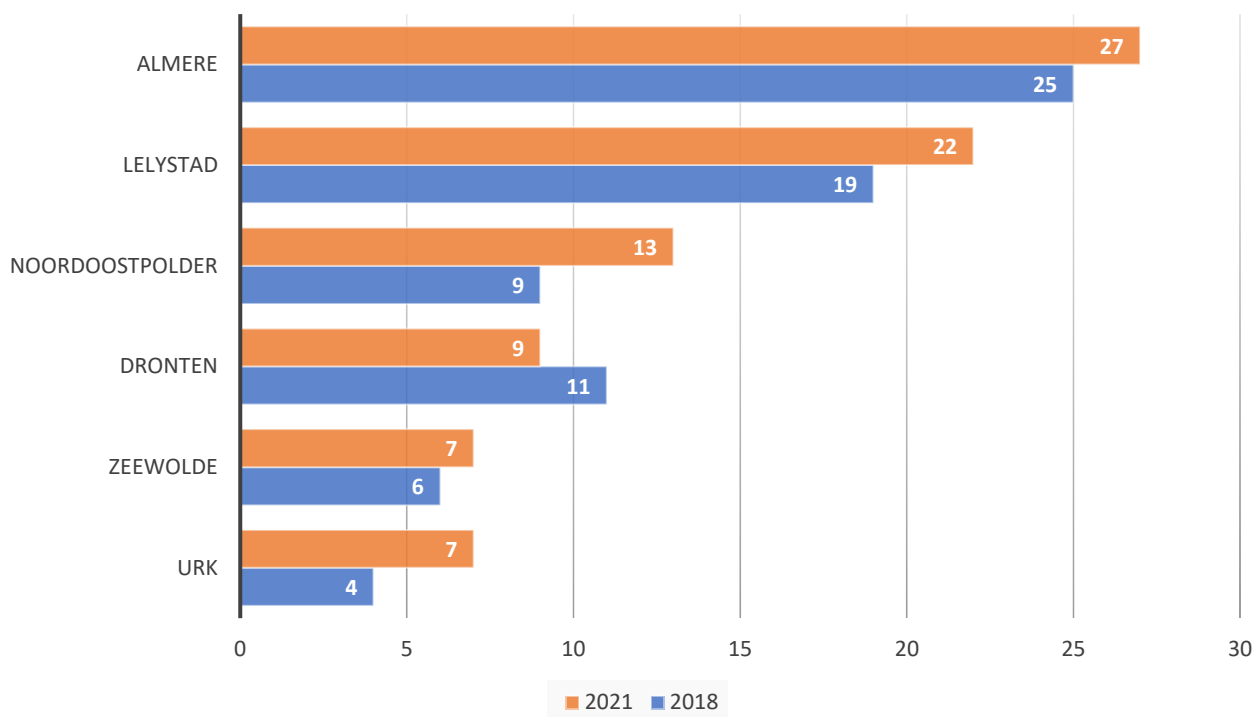
Tabel 14: Zorgprofiel (dominante grondslag) met geldige WLZ-indicatie per 1 januari 2021 – Flevoland

Zorgprofiel	Aantal (%)	Aantal Landelijk (%)
	1 januari 2021	1 januari 2021
LVG	125 (3,9%)	2020 (1,5%)
VG	2.610 (82,5%)	114.515 (84,4%)
LG	405 (12,8%)	15.955 (11,7%)
ZGAUD	5 (0,2%)	1.400 (1%)
ZGVIS	20 (0,6%)	1.820 (1,4%)
Totaal	3.165 (100%)	135.710 (100%)

Bron: [CIZ Databank](#)

4. Sport- en beweegaanbod

In 2021 zijn er 85 sportaanbieders in de provincie Flevoland die een aanbod hebben voor mensen met een beperking. Zij bieden 126 activiteiten aan verspreid over 57 sporten. Een sportaanbieder kan meerdere activiteiten hebben zoals bijvoorbeeld multisportverenigingen, of verschillende takken binnen een vereniging zoals bijvoorbeeld bij atletiek- en zwemverenigingen. De gemeente Almere heeft met 27 sportaanbieders de meeste keus. De grootste stijger is de Noordoostpolder. Zij kregen er 4 sportaanbieders bij sinds 2018.

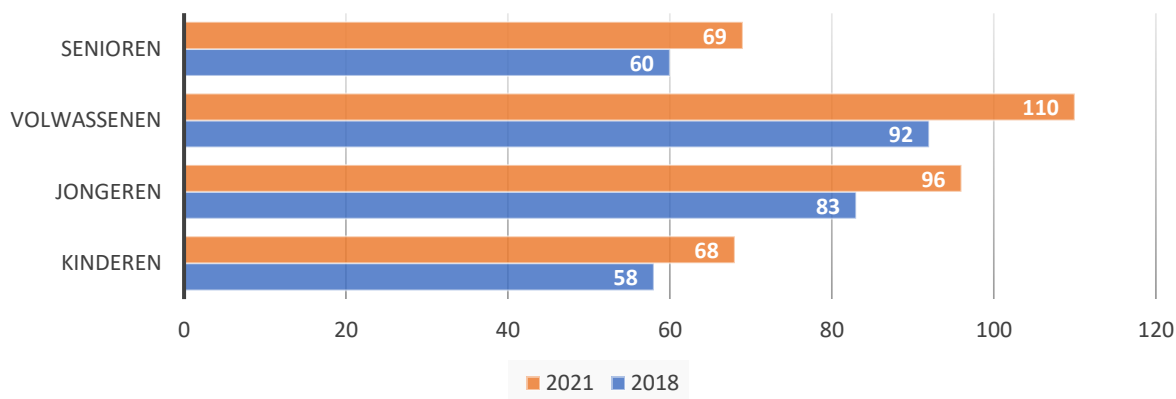

Figuur 2: Aantal sportaanbieders met aanbod voor mensen met beperking per gemeente 2018 vs. 2021 (peildatum 1 januari 2021 – Uniek Sporten.)³

De 126 sport- en beweegactiviteiten kunnen worden gecategoriseerd naar doelgroep en soort beperking. Er zijn sporten die kunnen worden aangeboden voor meerdere doelgroepen tegelijkertijd. De meeste activiteiten zijn gericht op volwassenen, namelijk 110 activiteiten wat 87,3% van het

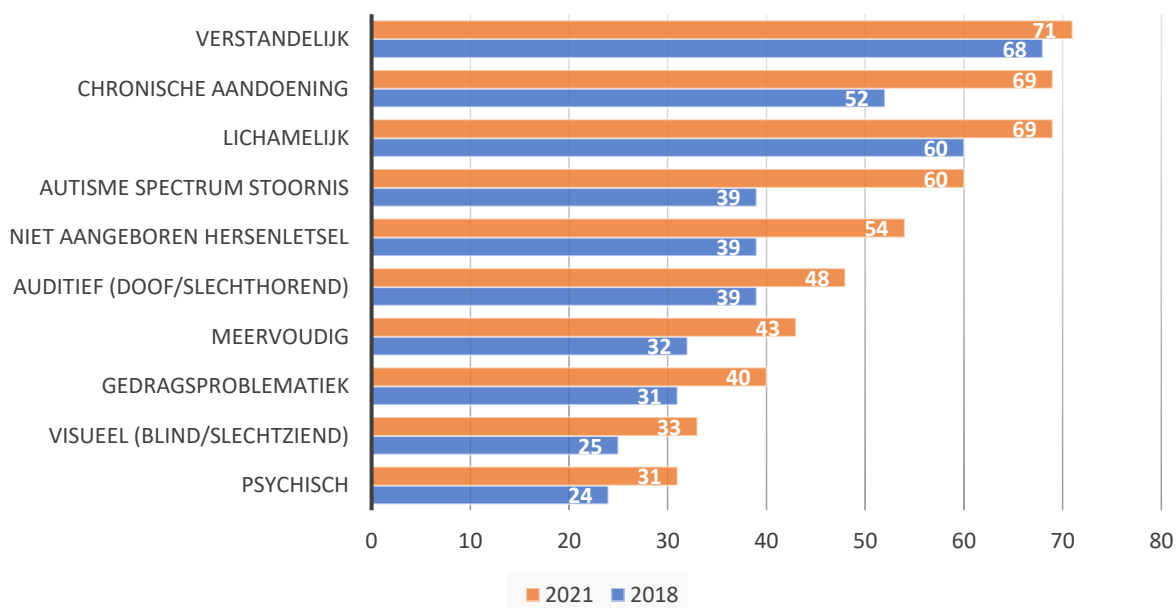
³ Overzicht van de sportaanbieders per gemeente kan worden geraadpleegd op www.unieksporten.nl

totaal aantal activiteiten is. Er zijn 68 sportactiviteiten specifiek gericht op kinderen (53,9%).
 Vergeleken met 2018 zijn er voor alle doelgroepen meer activiteiten ontstaan. De grootste stijging is het aantal activiteiten voor volwassenen. Deze is met achttien activiteiten toegenomen.

Figuur 3: Aantal activiteiten per leeftijdsgroep 2018 vs. 2021 (peildatum 1 januari 2021) – Uniek Sporten.

Daarnaast zijn de activiteiten ook in te delen naar soorten beperking. Bijna alle sportactiviteiten in Flevoland zijn gericht op twee of meer doelgroepen. Dat betekent dat deelnemers met verschillende soorten beperkingen met elkaar sporten. De meeste activiteiten (71) zijn gericht op mensen met een verstandelijke beperking, namelijk 56%. Voor mensen met een psychische- of visuele beperking worden het minst aantal activiteiten aangeboden.

Figuur 4: Aantal activiteiten per beperking 2018 vs. 2021 (peildatum 1 januari 2021) – Uniek Sporten.

5. Sport- en bewegedrag

Om inzicht te krijgen in het sport- en bewegedrag van inwoners van Flevoland met een beperking is onder deze doelgroep een vragenlijst uitgezet. In dit hoofdstuk worden de resultaten van deze vragenlijst beschreven.

5.1 Respons en kenmerken van de doelgroep

In totaal hebben 212 respondenten de vragenlijst ingevuld. Dit is lager dan het respons (301) in 2018. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er dit jaar geen fysieke bijeenkomsten zijn georganiseerd waar de vragenlijst uitgezet kon worden. Alles moest digitaal worden verstuurd en aangeleverd. Doordat er 212 respondenten de vragenlijst hebben beantwoord, maakt dat deze monitor een betrouwbaarheidsniveau heeft van 85%. Er is echter géén gemeentelijke weging of wegingsfactor toegepast.

Van het aantal respondenten is 47% man (n=100) man en 53% vrouw (n=111). De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 37 jaar. De leeftijd varieert van 8 jaar tot en met 85 jaar. Vergeleken met 2018 is de gemiddelde leeftijd hoger uitgevallen (30 jaar in 2018).

Niet alle vragen zijn door iedereen ingevuld. Per vraag wordt weergegeven hoeveel personen de vraag hebben ingevuld. Dit wordt aangegeven met de N.

5.2 Woonplaats

In tabel 15 wordt weergegeven welk percentage respondenten afkomstig is uit welke gemeente. De meeste respondenten komen uit Almere. In de kolom ernaast staat het percentage respondenten uit 2018.

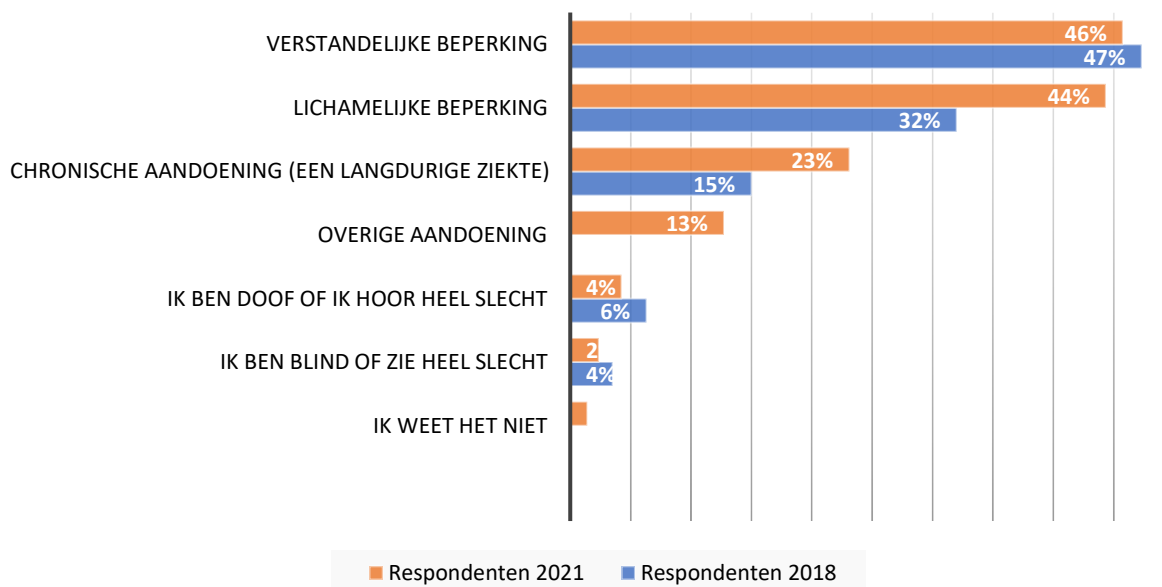

Tabel 15: Woonplaats respondenten 2018 vs. 2021– Flevoland (N=197)

Gemeente	2021	2018
Almere	38%	40%
Dronten	6%	8%
Lelystad	30%	20%
Noordoostpolder	15%	16%
Urk	10%	6%
Zeewolde	7%	6%
Buiten Flevoland	4%	4%

5.3 Aard beperking

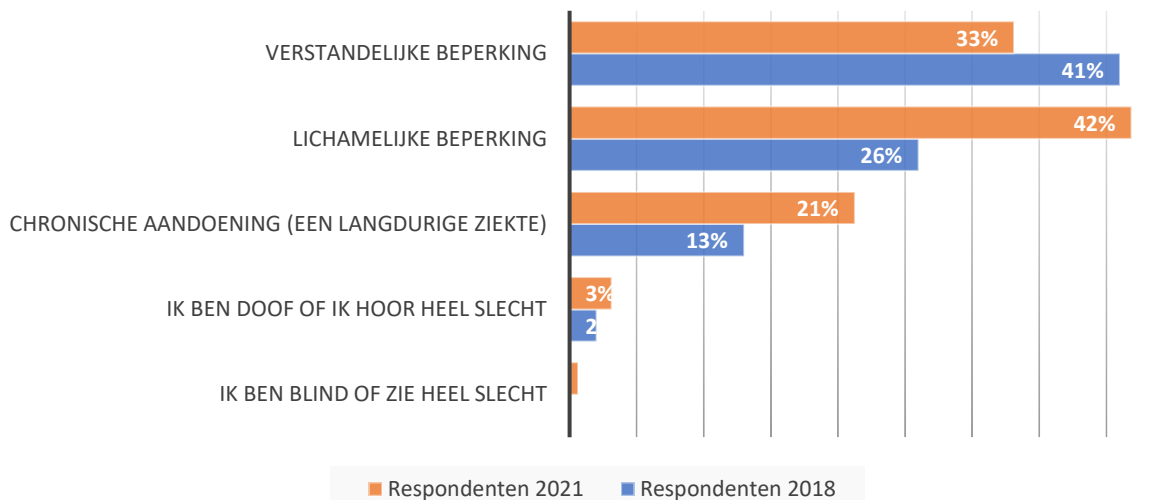
Aan de respondenten is gevraagd naar de aard van hun beperking (figuur 5). Ze konden hier meerdere beperkingen aankruisen. De grootste beperkingen zijn verstandelijk en lichamelijk. In totaal heeft 45,8% van de respondenten een verstandelijke beperking en 44,3% van de respondenten een lichamelijke beperking. Alle percentages zijn vergeleken met 2018 en hieronder weergegeven in figuur 5.

Figuur 5: Aard beperking uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=212)

Respondenten die meerdere beperkingen hebben (N=160), konden aangeven wat hun dominante aandoening is (figuur 6). Van deze groep geeft 42% aan een lichamelijke beperking als dominante

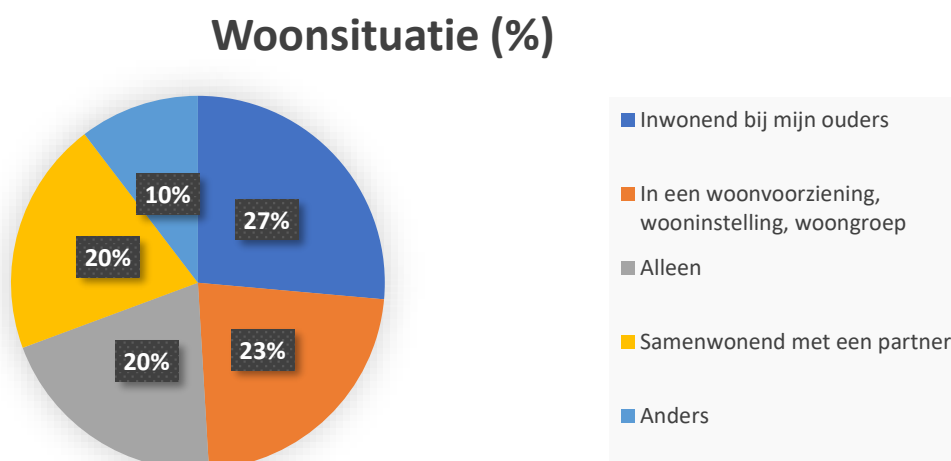
aandoening te hebben, bij 33% van hen is dat een verstandelijke aandoening en bij 21% een chronische aandoening (bijvoorbeeld MS en NAH).

Figuur 6: Dominante aandoening uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=160)

5.4 Woonsituatie

Figuur 7 geeft de woonsituatie van de respondenten weer. De meeste respondenten wonen bij hun ouders (27%). Daarnaast wonen respondenten het vaakst in een woonvoorziening, wooninstelling of woongroep (23%), alleen (20%), samenwonend met partner/gezin (20%) en 10% woont anders.

Figuur 7: Woonsituatie respondenten uitgedrukt in percentages (N=212)

5.5 Hulpmiddelen

Van de respondenten gebruikt 64% geen ADL- (Activiteiten Dagelijks Leven) hulpmiddel. Daarnaast geeft 23% aan dit wel te gebruiken, zowel in het dagelijkse leven als bij het sporten (tabel 16). 10% gebruikt alleen in het dagelijkse leven hulpmiddelen en 3% alleen bij het sporten. Ten opzichte van 2018 valt op dat het gebruik van hulpmiddelen door mensen die dit zowel in het dagelijks leven als bij het sporten nodig hebben, is toegenomen. In de onderstaande tabel is de vergelijking met 2018 weergegeven.

Tabel 16: Hulpmiddelen uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=198)

Gebruikt u hulpmiddelen?	2021	2018
Ja, elke dag en ook bij het sporten	23%	14%
Ja, alleen wanneer ik niet sport (dagelijks leven)	10%	10%
Ja, alleen bij het sporten	3%	2%
Nee	64%	76%

Van de respondenten die aangegeven hebben dat ze een hulpmiddel gebruiken in hun dagelijks leven en tijdens het sporten is gevraagd welk hulpmiddel ze gebruiken. In tabel 17 wordt aangegeven welk hulpmiddel het vaakst wordt gebruikt.

Tabel 17: Soort hulpmiddelen uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=46)

Welk hulpmiddel gebruikt u?	2021	2018
Looprek / stok / rollator	37%	25%
Rolstoel	80%	72%
Scootmobiel	15%	13%
Prothese	17%	10%
Iets anders	17%	33%

5.6 Sportdeelname

Voor alle leeftijden is voldoende bewegen belangrijk voor een goede fysieke en mentale gezondheid. De Nederlandse beweegrichtlijnen geven aan hoeveel beweging nodig is voor een goede gezondheid en zijn in lijn met de internationale beweegrichtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). De beweegnorm voor mensen met een beperking wijkt af van de normale beweegrichtlijn.

De beweegnorm voor mensen met een fysieke beperking luidt als volgt (Allesoversport)

- Elke vorm van beweging telt en heeft een positief effect.
- Kies zelf de manier van bewegen die binnen je eigen grenzen past.
- Maak bewegen een vast onderdeel van je dagelijks leven.

De beweegnorm voor mensen met een verstandelijke beperking luidt als volgt (Kenniscentrum Sport & bewegen):

- Bewegen is goed, meer bewegen beter.
- Sta vaker op of wissel van houding.
- Voeg een extra beweegmoment aan je dag toe!

Om een objectief beeld te geven of de sporters en niet-sporters voldoen aan de beweegrichtlijn is lastig, aangezien de punten die vallen onder de beweegnorm niet te monitoren zijn. Vandaar dat er gekeken wordt naar de sportdeelname en sportfrequentie.

Aan de respondenten is gevraagd hoe vaak zij minimaal 30 minuten bewegen waarvan ze een beetje moe worden, zoals wandelen, fietsen, tuinieren of sporten. Daarnaast is ook gevraagd hoe vaak ze minimaal 20 bewegen waarvan ze echt moe worden, sneller gaan ademen en ook gaan zweten. De resultaten zijn te zien in tabel 18.

Tabel 18: Sportdeelname 2021 uitgedrukt in percentages

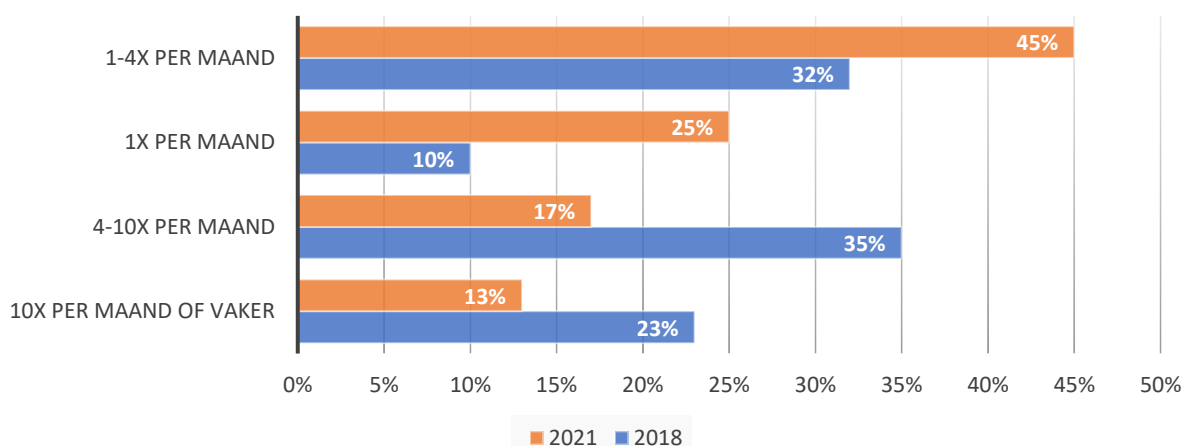
	Bewegen (beetje moe, 30 min) N=186	Bewegen (best moe, 20 min) N=182
(Bijna) Nooit	12%	27%
1 dag	7%	17%
2 dagen	12%	16%
3 dagen	9%	7%
4 dagen	8%	7%
5 dagen	13%	4%
6 dagen	5%	2%
Elke dag	33%	20%

In tabel 18 is te zien dat 1 op de 3 mensen elke dag minimaal een half uur matig intensief beweegt. Daarentegen beweegt op 1 de 8 respondenten geen half uur.

Bij intensieve beweging gaat het aantal respondenten dat nooit op deze manier beweegt omhoog naar 27% en daalt het aantal mensen dat dit elke dag doet naar 20%.

5.7 Sportfrequentie

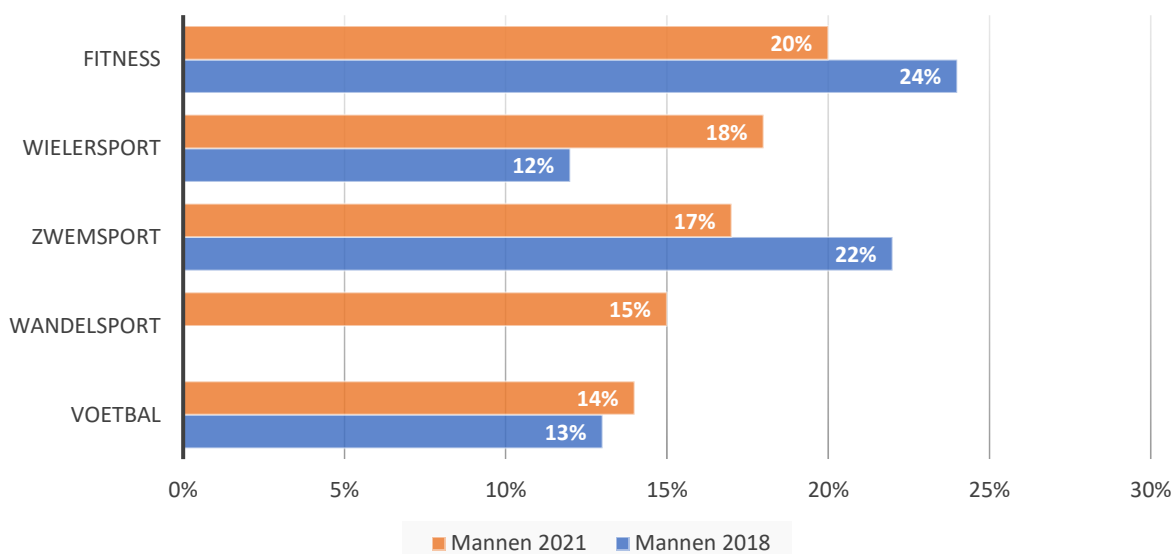
De respondenten die hebben aangegeven te sporten (N=168) is gevraagd hoe vaak per maand zij sporten. In vergelijking met het vorige onderzoek in 2018 is de frequentie van sporten afgenomen. Eén van de oorzaken lijkt COVID-19 (zie figuur 11). In figuur 8 is het percentage van de sportfrequentie weergegeven.

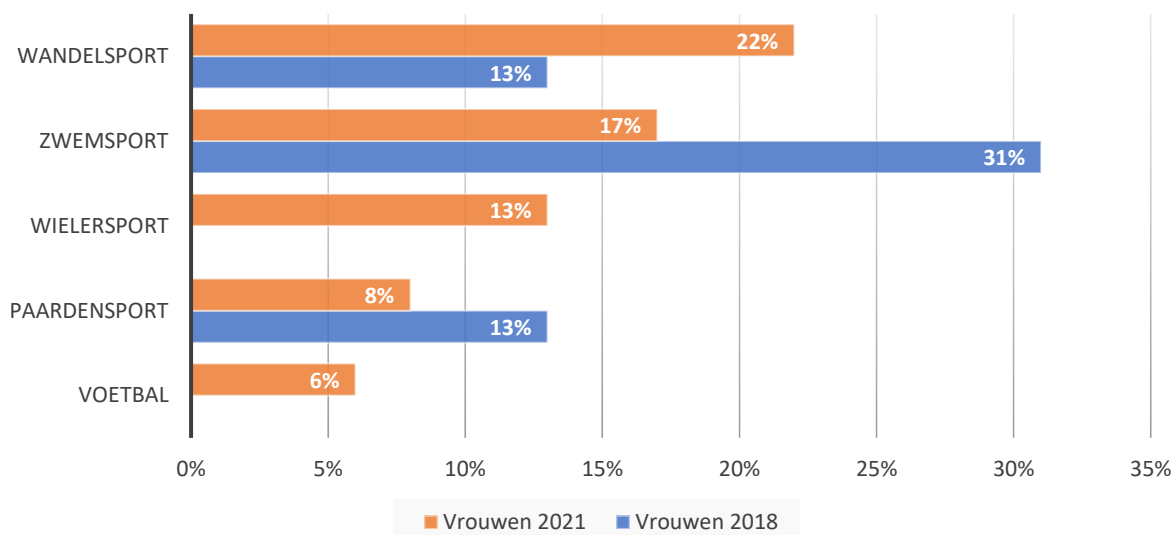
Figuur 8: Sportfrequentie per maand uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=168)

5.8 Meest beoefende sporten

De meest beoefende sporten verschillen per geslacht. De mannen beoefenen in 2021 vooral fitness en wielrennen. De meest beoefende sporten bij de vrouwen zijn wandelen en zwemmen. De top-5 van mannen wordt verder aangevuld met zwemmen, wandelen en voetbal. Bij de vrouwen maken wielrennen, paardensport en voetbal de top-5 compleet. In de figuren 9 en 10 zijn de meest beoefende sporten van mannen en vrouwen vergeleken met 2018.

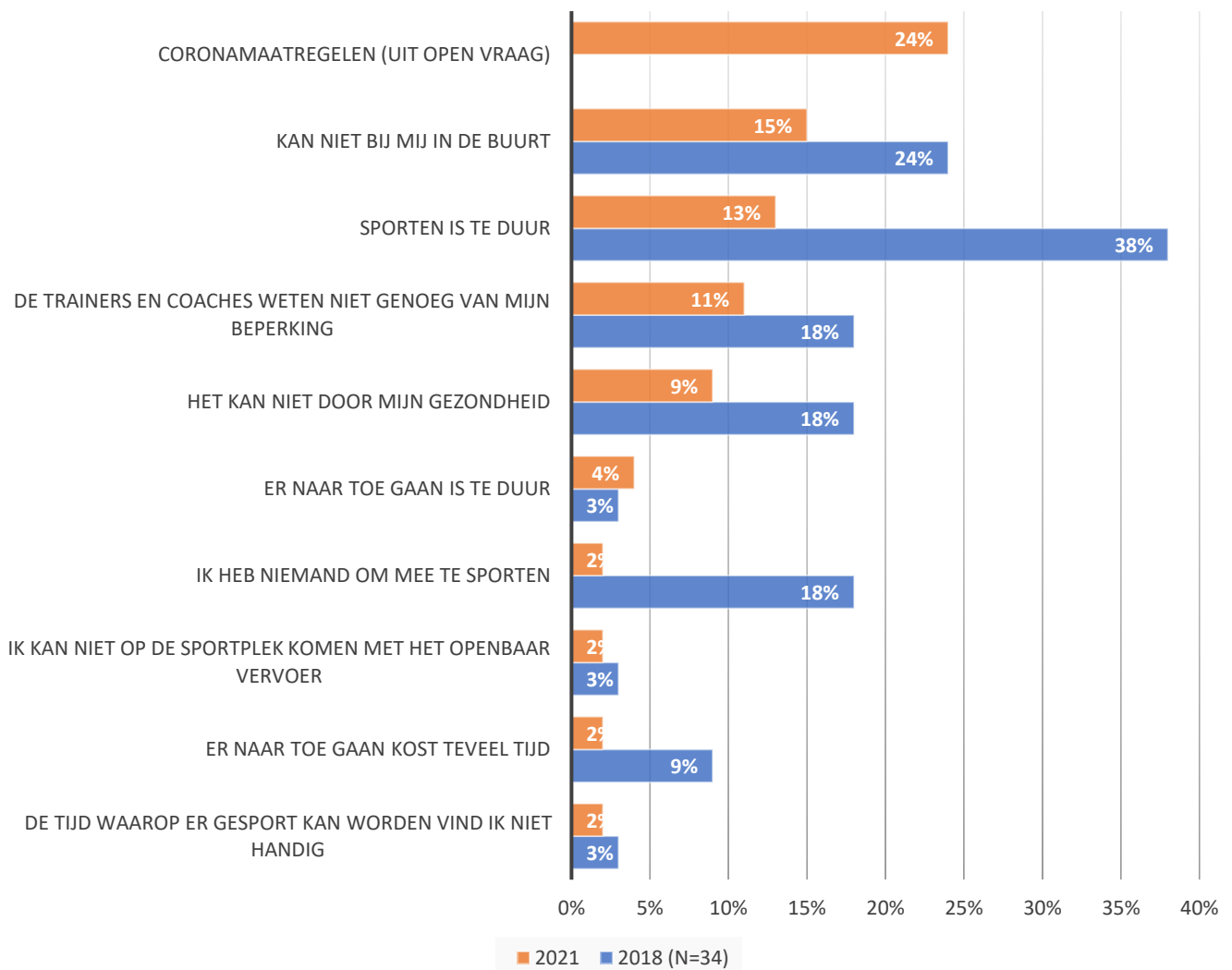
Figuur 9: Top-5 meest beoefende sporten mannen uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=95)

Figuur 10: Top-5 meest beoefende sporten vrouwen uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=104)

5.9 Redenen om niet te sporten

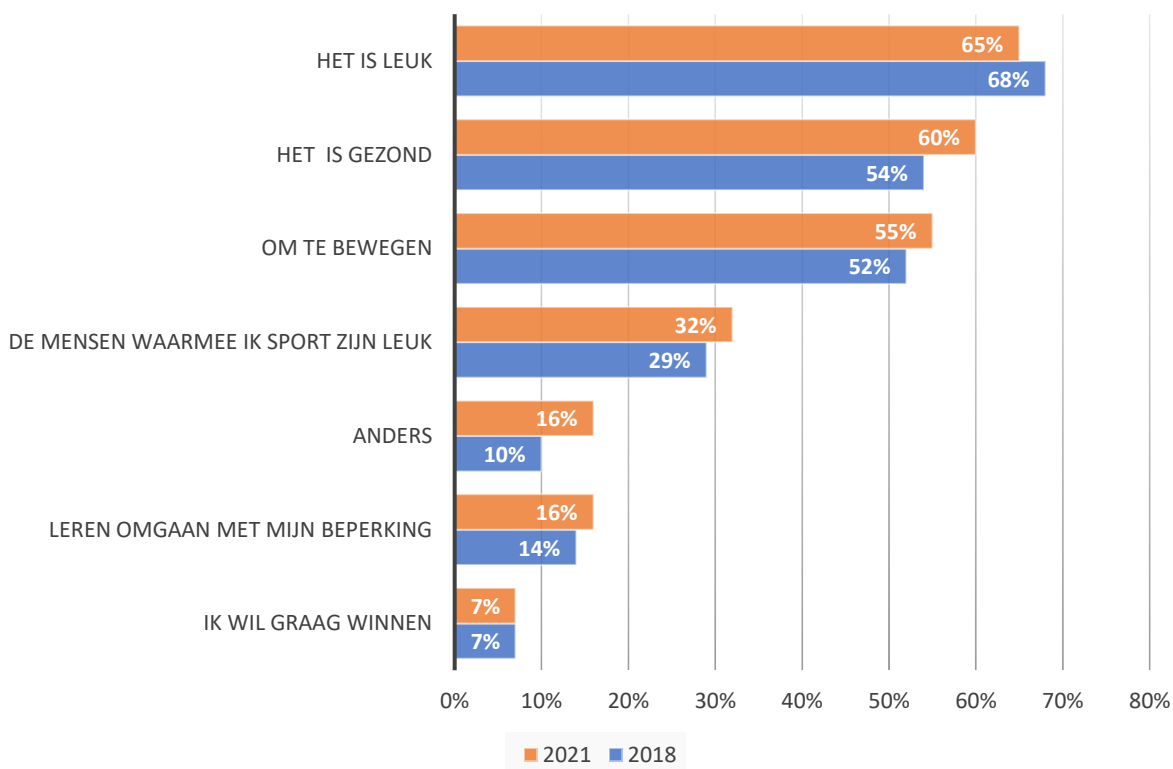
Er zijn verschillende argumenten waarom mensen aangeven niet te sporten. Dit is uiteenlopend van motivatie tot het niet hebben van de juiste hulpmiddelen. Voor de respondenten die aangeven niet te sporten (N=55) is de grootste belemmering de coronamaatregelen (24%). Daarna zijn de plek van de sportlocatie (15%) en de prijs (13%) de meest aangegeven belemmeringen waarom mensen niet sporten. Van de 55 niet-sporters zijn er 48 die aangeven wél te willen sporten. De meest genoemde sporten die men wil doen zijn fitness, zwemmen en dansen. In figuur 11 zijn de redenen om niet te sporten weergegeven. De percentages zijn bij alle factoren afgenomen ten opzichte van 2018. Met name bij ‘sporten is te duur’, ‘het kan niet door mijn gezondheid’ en ‘ik heb niemand om mee te sporten’ zijn dalingen te zien.

Figuur 11: Redenen om niet te sporten uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=55)

5.10 Redenen om wél te sporten en/of bewegen

Mensen bewegen en sporten om diverse redenen. Het meest genoemde argument is dat mensen sporten omdat ze het leuk vinden. Meer dan de helft van de respondenten (65%) geeft dit aan. In 2018 was dit percentage iets hoger, namelijk 68%. Daarnaast sporten respondenten om gezond te blijven (60%) voor lichaamsbeweging (55%). In figuur 12 zijn de redenen om te sporten/bewegen weergegeven en zijn de percentages vergeleken met 2018.

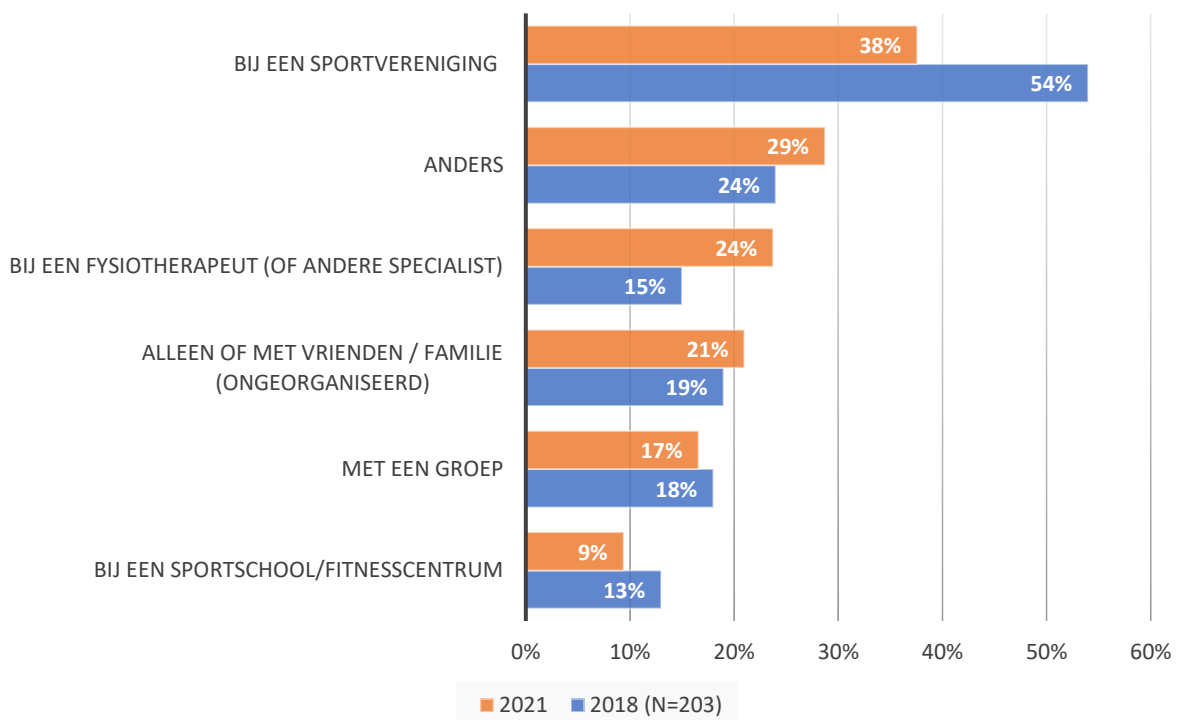

Figuur 12: Redenen om te sporten en bewegen uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=182)

5.11 Sportverband

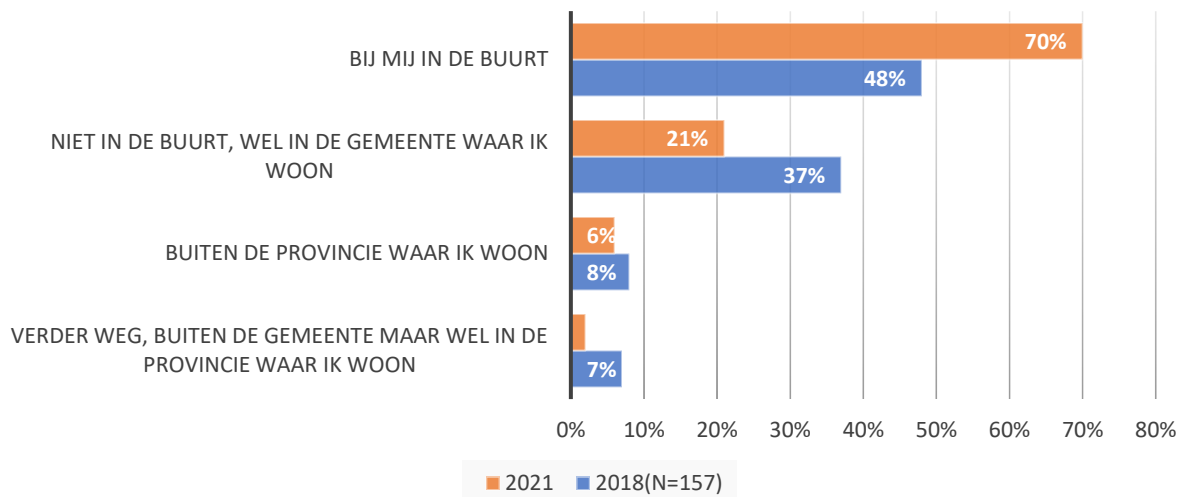
Aan de respondenten is ook gevraagd in welke vorm zij sporten. De meesten sporten bij een sportaanbieder of sportvereniging (38%). Dit aantal is flink gedaald ten opzichte van 2018. Toen sportte 54% van de respondenten bij een sportaanbieder. Een mogelijke verklaring hiervoor zijn de maatregelen ten aanzien van COVID-19. Hierdoor zijn in het afgelopen jaar veel sportaanbieders gesloten en zijn mensen andere vormen van sport gaan doen. Opvallend is het grote percentage 'anders' dat mensen aangeven. Veel gegeven antwoorden in deze categorie zijn 'Super COOL' en 'thuis of online'. In figuur 13 is te zien in welk verband de respondenten sporten.

Figuur 13: Sportverband uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=181)

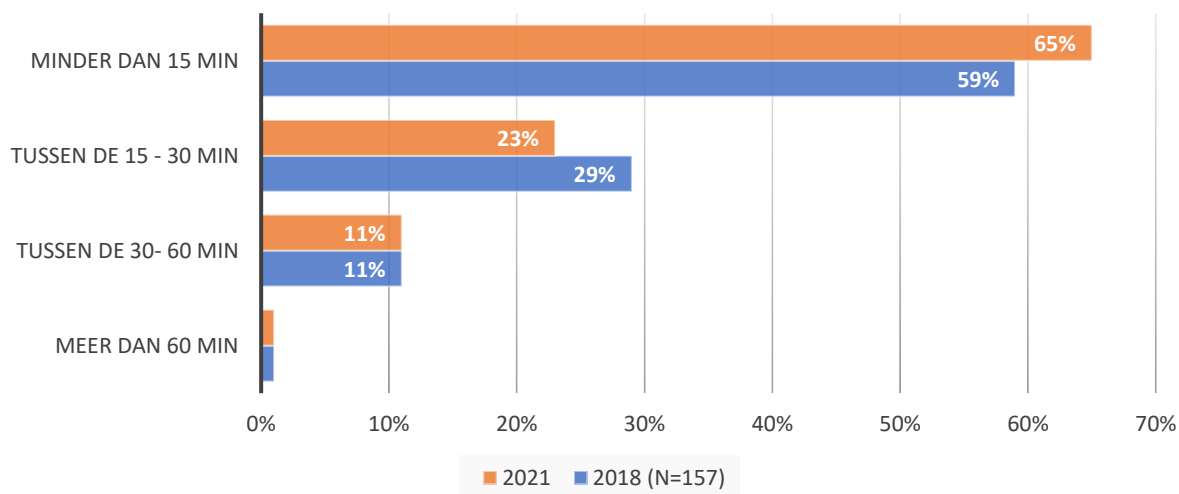
5.12 Sportlocatie, reistijd en vervoer

Op de vraag waar de respondenten sporten geeft 70% aan dat ze sporten in de buurt. Dit is een stijging (22%) ten opzichte van 2018. Het percentage dat buiten de woongemeente sport wordt kleiner. In 2018 sportte 15% (8% + 7%) buiten de woongemeente. In 2021 sport 8% buiten de woongemeente (6% + 2%). In figuur 14 is te zien waar de respondenten sporten.

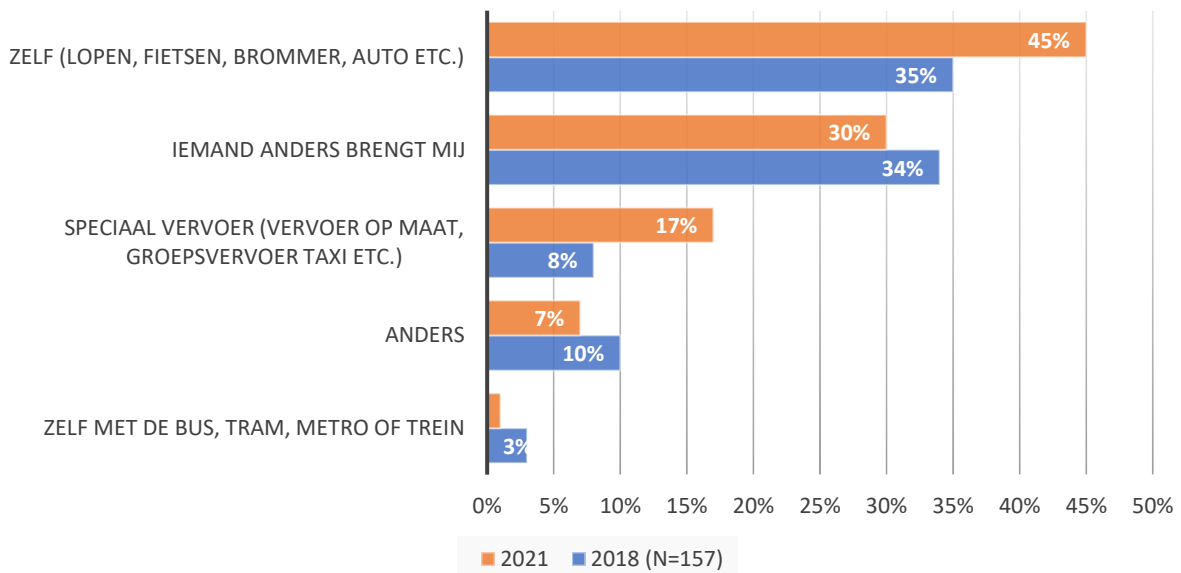
Figuur 14: Sportlocatie uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=167)

De reistijd om naar de sportlocatie te gaan is voor bijna twee op de drie respondenten minder dan een kwartier (65%). Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2018 (zie figuur 15). Dit is mede te verklaren door figuur 14. Hierin geven mensen aan steeds meer in de buurt te sporten. Hierdoor wordt de reistijd ook minder.

Figuur 15: Reistijd naar de sportlocatie uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=167)

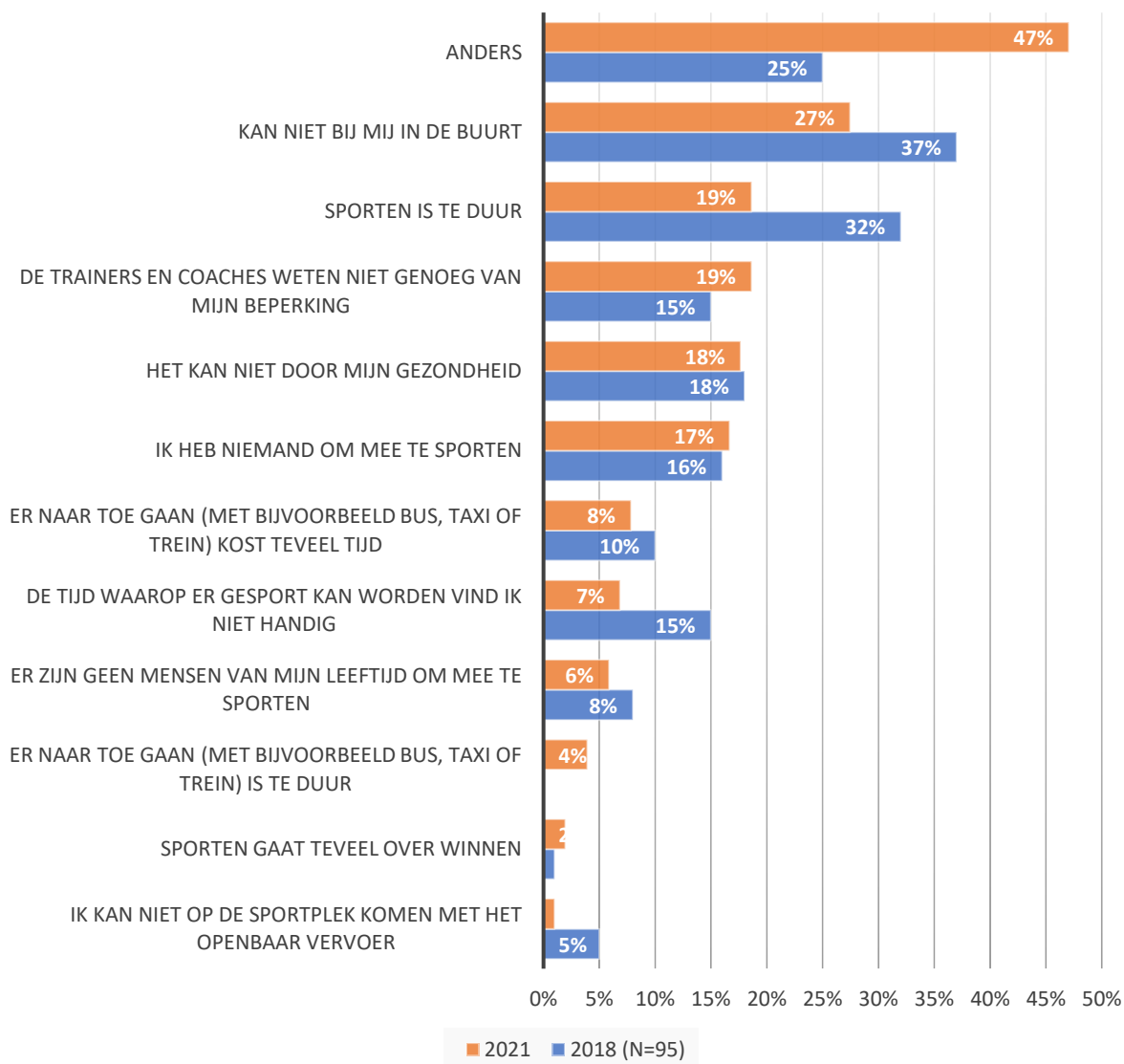
Aan de deelnemers die meededen aan het onderzoek is gevraagd hoe ze naar de locatie gaan (figuur 16). Bijna de helft van de respondenten (45%) gaat zelfstandig met eigen vervoer naar de locatie toe. Het percentage dat met speciaal vervoer naar de locatie gaat, is verdubbeld ten opzichte van 2018 (17%).

Figuur 16: Vervoer naar de sportlocatie uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=167)

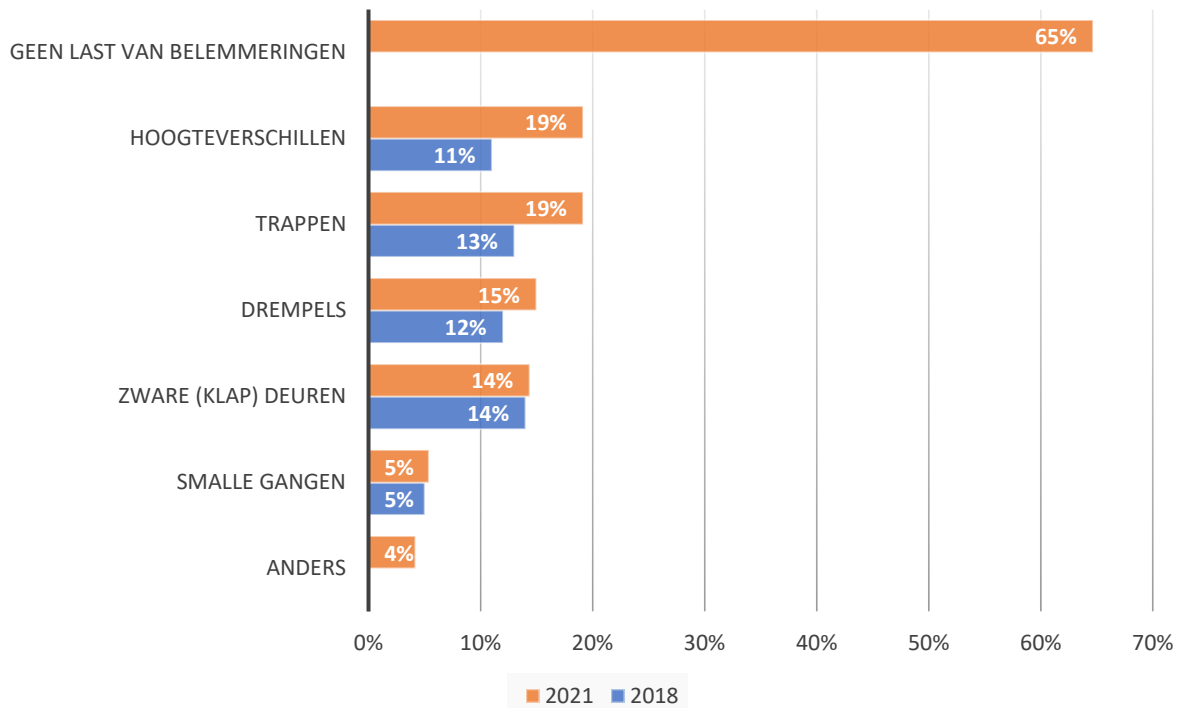
5.13 Wensen en belemmeringen

In de vragenlijst is gevraagd of de respondenten op dit moment geen sporten doen die ze wel graag zouden willen doen. 102 respondenten geven aan nu géén sport te doen die ze wel zouden willen doen. De sport die het vaakst genoemd wordt, is zwemmen (25%). De grootste belemmering waarom er nu niet gesport wordt, is COVID-19. De respondenten hebben het vaakst 'anders' (47%) aangekruist bij de belemmeringen. Hierin is aangegeven dat door corona (52%) ze de sport niet kunnen doen. De belemmeringen die in 2018 het vaakst voorkomen ('kan niet in de buurt' en 'het is duur') zijn flink verminderd ten opzichte van 2021. In figuur 17 worden de belemmeringen weergegeven.

Figuur 17: Belemmeringen uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=102)

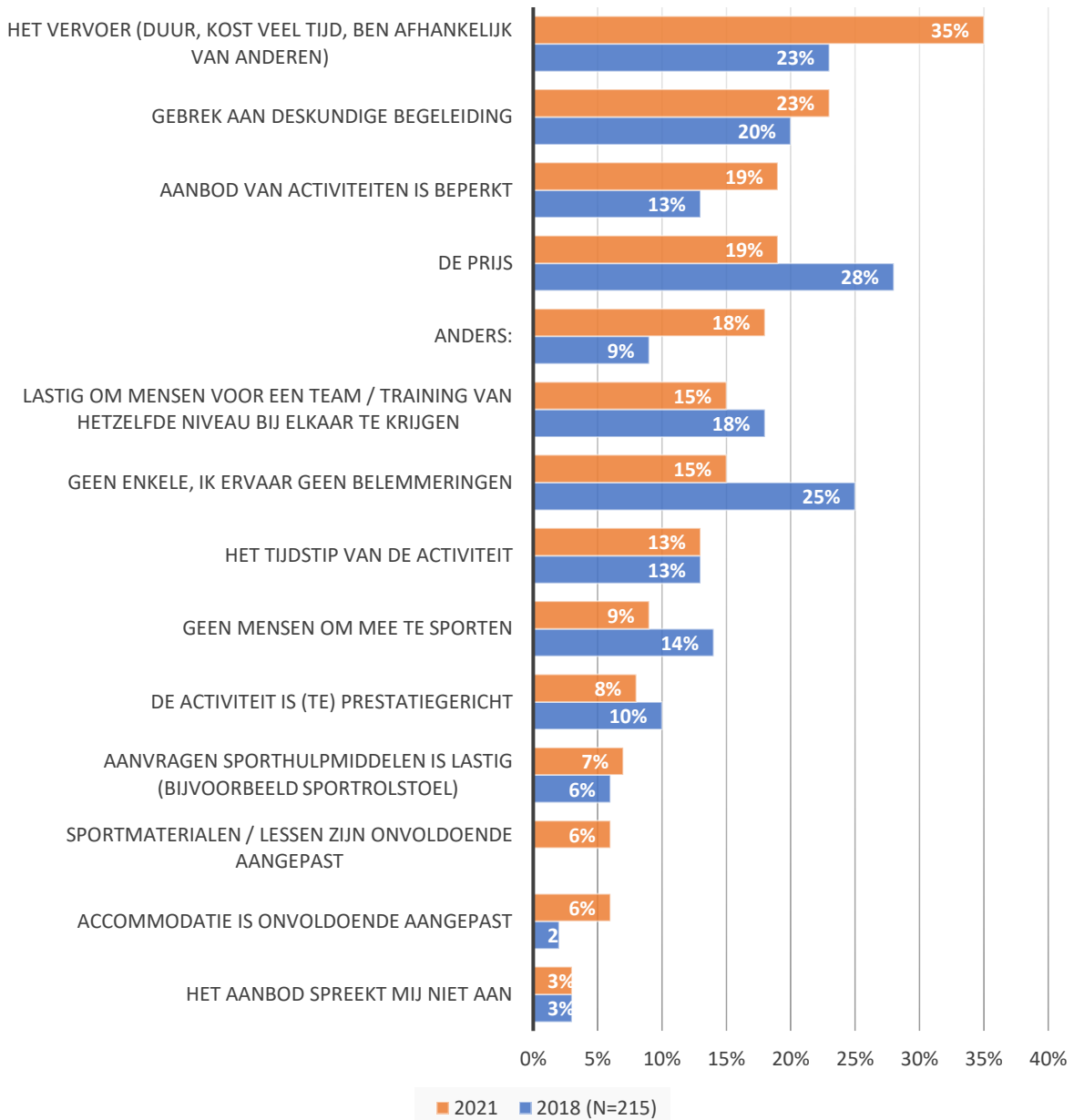
Mensen met een beperking kunnen op sportaccommodaties tegen verschillende belemmeringen aan lopen. De grote groep respondenten (65%) ervaart geen belemmeringen op accommodaties. Binnen de verschillende soorten belemmeringen zijn er nauwelijks uitschieters. Vergeleken met 2018 ervaren de respondenten iets meer belemmeringen (zie figuur 18). Met name bij het punt 'hoogteverschillen' is een licht stijgende lijn te zien (19%).

Figuur 18: Belemmeringen op sportaccommodaties uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=102)

5.14 Verwachte belemmeringen

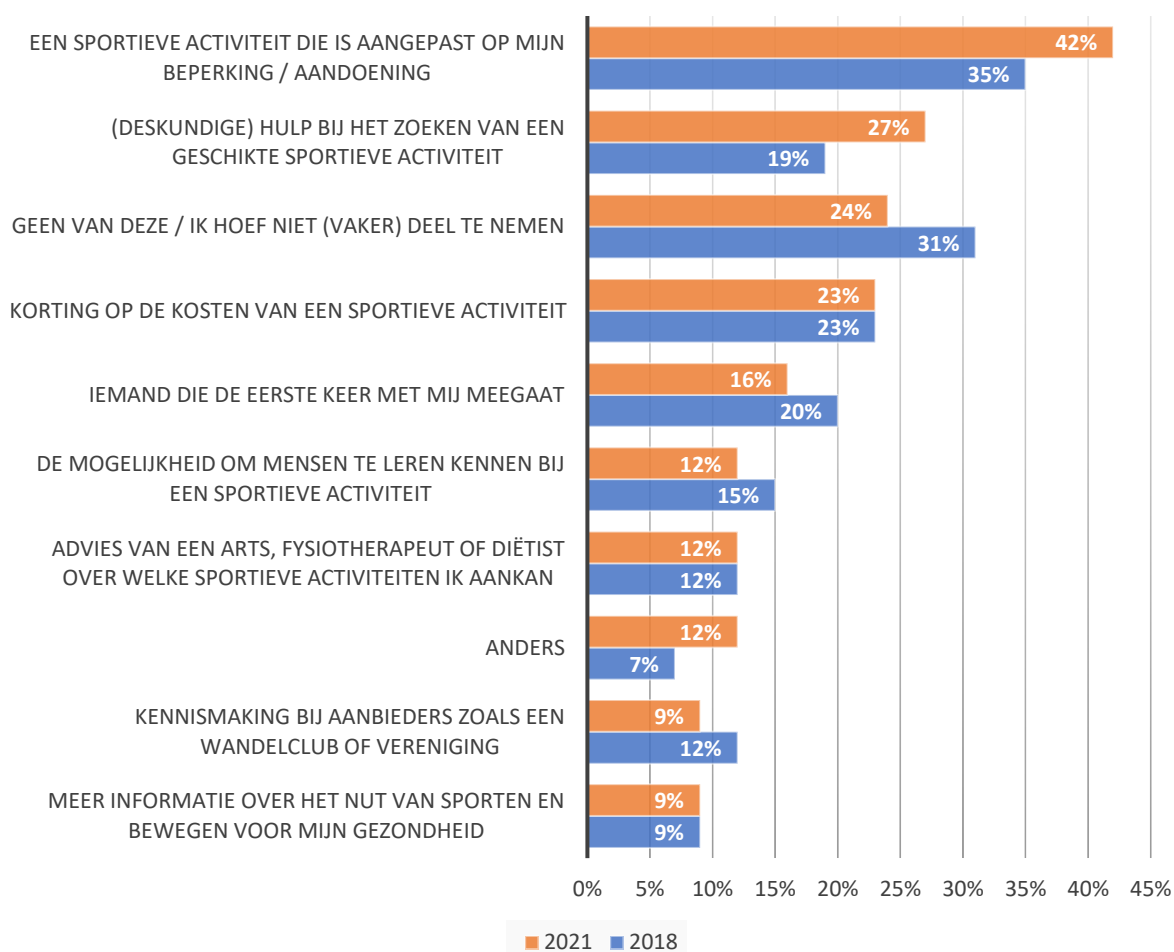
Aan de respondenten is gevraagd: “Als jij niet meedoet aan sportieve activiteiten omdat jij denkt dat er belemmeringen voor jou zijn, om welke belemmeringen zou het dan gaan?” Respondenten verwachten dat het vervoer (35%) de grootste belemmering zal zijn. Deze verwachting is gegroeid ten opzichte van de verwachtingen in 2018 (23%). Ten opzichte van 2018 zijn de verwachte belemmeringen gedaald ten aanzien van de prijs en de verwachting dat ze tegen geen enkele belemmering aanlopen. Reacties bij het antwoord ‘anders’ omvatten vaak de zelfstandigheid en schaamte. In figuur 19 worden de verwachte belemmeringen weergegeven.

Figuur 19: Verwachte belemmeringen uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=156)

5.15 Stimulering

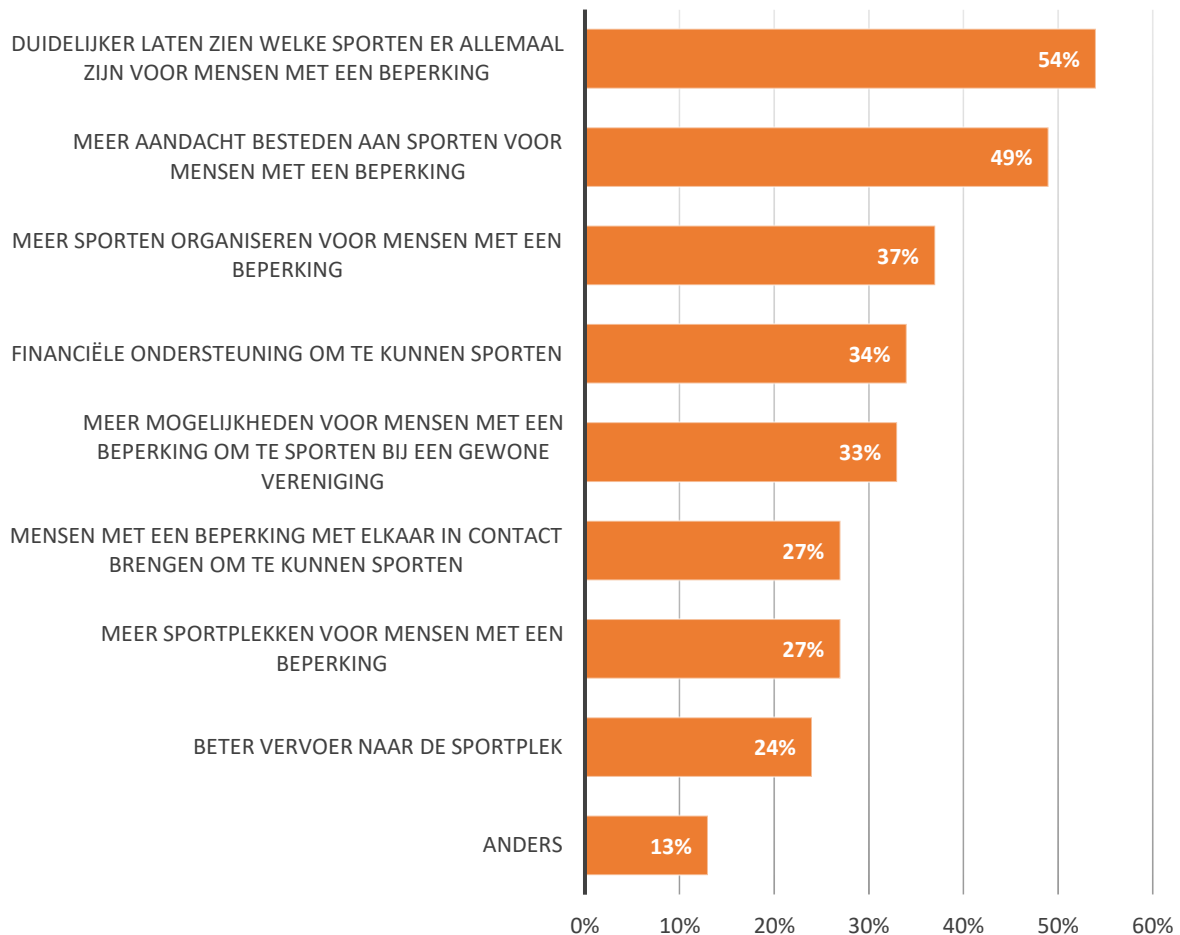
De respondenten is gevraagd wat hen kan helpen om (vaker) mee te doen aan sportieve activiteiten (zie figuur 20). Kortom, wat stimuleert een respondent om deel te nemen aan een sportactiviteit. Het vaakst wordt aangegeven dat een activiteit aangepast moet zijn op zijn/haar beperking (42%). Deze stimulans was al de grootste factor en is alleen maar gegroeid ten opzichte van 2018 (35%). Daarnaast geven meer respondenten (27%) aan dat hulp bij het zoeken naar een geschikte sportieve activiteit ze ook stimuleert om meer te gaan bewegen.

Figuur 20: Stimulerende factoren uitgedrukt in percentages 2018 vs. 2021 (N=161)

5.16 Actiepunten gemeente

Aan de respondenten is gevraagd wat volgens hen de actiepunten zijn die hun woongemeente moet ondernemen. De respondenten konden maximaal drie antwoorden aankruisen. Omdat deze vraag in 2018 op een andere manier is gesteld (namelijk maak een top drie op volgorde van wat jij belangrijk vindt) en de respondenten dit jaar de drie belangrijkste mochten aankruisen zonder ranking, kan er geen vergelijking worden gedaan met de resultaten van 2018. De resultaten in figuur 21 laten zien dat de respondenten het belangrijk vinden dat het zichtbaar maken (54%) en het aandacht besteden aan sporten voor de doelgroep (49%) de grootste actiepunten zijn voor hun woongemeente. Een meermaals gegeven antwoord bij 'anders' was onder meer het makkelijker voorzieningen kunnen aanvragen bij WMO.

Figuur 21: Actiepunten gemeenten 2021 uitgedrukt in percentages (N=143)

6. Conclusie en aanbevelingen

Dit onderzoek moet inzicht geven in hoeveel inwoners van de provincie Flevoland een beperking hebben, om welke soorten beperkingen het gaat en in welke mate deze voorkomen. Daarnaast wil de provincie Flevoland inzicht in de sportdeelname en wensen en behoeften van mensen met een beperking en het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking.

Vanuit bovenstaande doelstelling zijn de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. Wat zijn de demografische gegevens van mensen met een beperking in de provincie Flevoland, uitgesplitst naar aantal, soort beperking en spreiding? (hoofdstuk 3)
2. Hoe ziet het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Flevoland eruit? (hoofdstuk 4)
3. Wat is de sportdeelname van de inwoners met een beperking in de provincie Flevoland? (hoofdstuk 5)
4. Welke wensen en behoeften hebben inwoners met een beperking in de provincie Flevoland op het gebied van sport en bewegen? (hoofdstuk 5)

6.1 Conclusies

Naast de antwoorden op bovengenoemde onderzoeksvragen is het interessant om de informatie vanuit de verschillende hoofdstukken te bundelen en op basis daarvan overkoepelende conclusies te trekken. Hieronder volgen enkele overkoepelende conclusies.

Diversiteit van het aanbod groeit

Het sportaanbod voor mensen met een beperking groeit. Via Uniek Sporten (het platform voor sportaanbod voor mensen met een beperking) zijn in de afgelopen drie jaar meerdere sportgelegenheden voor deze doelgroep toegevoegd. Opvallend is de groei van het sportaanbod voor de doelgroepen chronische beperking, autisme en niet aangeboren hersenletsel. Het aanbod van deze doelgroepen is het meest gestegen ten opzichte van andere doelgroepen. Het beeld dat er heerst dat er voornamelijk aanbod is en ingezet wordt op verstandelijk beperkten, is niet geheel meer gerechtvaardigd. Het sportaanbod voor mensen met verschillende beperkingen komt steeds dichterbij elkaar toe en er wordt ingezet op de verschillende soorten beperkingen.

Wanneer er wordt gekeken naar dominante beperking van de respondenten heeft 33% een verstandelijke beperking, 42% een lichamelijke beperking en 21% een chronische aandoening. Een opvatting die gemaakt kan worden is dat het aanbod relatief gezien niet overeenkomt met de vormen van beperking die mensen hebben. Echter is er veel geïnvesteerd in mogelijkheden voor andere soorten beperkingen dan alleen maar de verstandelijke en lichamelijke beperking. En wordt er ingezet op inclusiviteit waardoor mensen met verschillende beperkingen, maar ook zonder beperkingen, met elkaar kunnen sporten. Deze ontwikkeling is dus daadwerkelijk ook in de cijfers te zien.

Sportdeelname daalt door corona

Dat de coronamaatregelen invloed hebben op het sportgedrag van mensen is in meerdere onderzoeken al naar voren gekomen. In deze monitor wordt eveneens deze neerwaartse ontwikkeling gezien. Waar in 2018 de frequentie van minimaal één keer per week sporten van mensen met een beperking 58% was, is deze in 2021 gedaald naar 30%. Bijna de helft van de respondenten sport maximaal één tot vier keer per maand.

Dat de coronamaatregelen invloed hebben, kan ook direct worden opgemaakt uit de antwoorden die de respondenten geven op de vraag waarom ze niet sporten. De coronamaatregelen is de grootste reden waarom mensen niet sporten.

Dezelfde conclusie wordt getrokken uit de vraag welke belemmeringen de respondenten ervaren tijdens het sporten. Ook hier staan de coronamaatregelen bovenaan de lijst met belemmeringen die de respondenten ervaren.

De coronamaatregelen hebben ook invloed op de mate waarop gesport wordt. Er is een flinke afname van sporten bij de vereniging en fitness, en een toename van sporten bij een specialist of ongeorganiseerd. Deze trend is eveneens te relateren aan de maatregelen die COVID-19 met zich meebrengt.

Sport (-locatie) lijkt steeds toegankelijker te worden

Uit de verschillende antwoorden kan gesteld worden dat de sportlocaties steeds toegankelijker lijken te worden voor de doelgroep. Ondanks dat er een afname is van het sporten bij de sportaanbieder (deze is gesloten geweest door de lockdown), sporten de respondenten steeds vaker in de buurt waarin ze wonen. Zeven op de tien respondenten heeft de mogelijkheid om in de buurt te sporten. Vergeleken met 2018 is dit een toename van 20%. Daarnaast is er ook een positieve ontwikkeling in

de reistijd. Meer mensen hebben minder dan een kwartier reistijd naar hun sport. Ook meer respondenten geven aan zelfstandig naar hun sport te kunnen reizen.

Bij de sportlocaties heeft de meerderheid geen last van belemmeringen. Twee op de drie respondenten geeft aan dat ze geen last hebben van belemmeringen op de locatie. Van de respondenten die wel last hebben, zijn de trappen en hoogteverschillen belemmeringen. Eveneens is te zien dat wanneer respondenten belemmeringen verwachten bij een sport, de sportlocatie enorm laag scoort. 6% verwacht dat de locatie een belemmering is. Dit geeft aan dat de respondenten zich steeds minder druk maken om de sportlocaties .

In het algemeen wordt de last van belemmeringen minder ervaren (m.u.v. de coronamaatregelen). Waar in 2018 één op vier respondenten geen belemmering ervaarde is dat in 2021 één op zeven.

Daarnaast is ook de belemmerende factor 'de prijs' gezakt ten opzichte van 2018.

Samenvattend lijkt de sport(-locatie), met uitzondering van de coronamaatregelen, steeds toegankelijker te worden voor mensen met een beperking.

Gemeentelijke bevindingen

Uit de interviews met alle zes de gemeenten kwam naar voren dat alle gemeenten de visie hebben om sporten en bewegen voor iedereen mogelijk te maken en daarbij inzetten op inclusiviteit. De meeste gemeenten maken geen onderscheid meer voor de doelgroep 'mensen met een beperking' maar valt het binnen een groter geheel (o.a. LHBTI, armoede of werklozen). Dit betekent niet dat ze geen aparte buurtsportcoach hebben voor speciale doelgroepen, of dat ze geen activiteiten meer ondernemen die speciaal voor de doelgroep zijn, maar dat ze breder kijken en georiënteerd zijn. Ze richten zich op meerdere speciale doelgroepen.

De gemeenten in Flevoland zijn over het algemeen opdrachtgevend, faciliterend en subsidieverlenend. Als samenwerkingspartners van buurtsportcoaches, sportbedrijven en welzijnsorganisaties ontwikkelen zij het sportbeleid en bekijken zij wat de doelgroep nodig heeft. Iedere gemeente heeft een buurtsportcoach gericht op de doelgroep met een beperking. Deze buurtsportcoach is verantwoordelijk voor de uitvoering van het sportbeleid en zorgt ervoor dat de doelgroep de mogelijkheid heeft om te sporten en te bewegen. Daarnaast organiseren de buurtsportcoaches evenementen, activiteiten en geven zij advies omtrent de sporten die inwoners

kunnen doen. Een project dat in alle gemeenten draait is SuperCOOL!. Dit is een maatjesproject erop gericht om verstandelijk beperkte inwoners aan het sporten te krijgen samen met een maatje.

Vraagstukken die moeilijk op te lossen zijn en altijd naar voren kwamen, zijn het regelen van het vervoer en de samenwerking met de zorg. Ondanks dat in het onderzoek 'vervoer' niet als een belemmering werd gezien (echter werd het wél als een verwachte belemmering gezien) geven gemeenten signalen dat dit een vraagstuk blijft. Dit heeft te maken met verschillende regelingen, kosten en afspraken binnen een gemeente.

De samenwerking met zorg blijft een knelpunt. Tot op heden lukt het vaak niet om een samenwerking tot stand te brengen omdat geen enkele partij (zorg, sport en welzijn) het als hoofdtak ziet om deze samenwerking tot stand te brengen. Daarnaast zijn er andere vertrekpunten en werkt de sport vanuit een sociaal verband met veel vrijwilligers en tegen veelal kostprijs. Zorg en welzijn werken vanuit een formele rol.

6.2 Aanbevelingen

Naar aanleiding van het onderzoekdeel en de interviews met buurtsportcoaches en gemeenten kunnen er enkele aanbevelingen worden gedaan.

Investeer in sportstimulering

Corona heeft afgelopen anderhalf jaar grote invloed gehad op de sportdeelname maar ook in het algemeen. Kwetsbaren zijn kwetsbaarder geworden. Gezondheidsklachten, sociaal isolement, eenzaamheid of een beperking plaatsten veel inwoners op een achterstand. Net als alle andere Nederlanders hebben deze mensen weer een zetje nodig om te kunnen sporten en bewegen. De coronamaatregelen waren een drempel maar lijken langzamerhand te verdwijnen. Sportaanbieders kunnen weer open en sportevenementen kunnen weer (in aangepaste vorm) worden georganiseerd.

Het is van belang deze mensen weer aan het bewegen te krijgen. Bewegen is een bewezen krachtig middel als het gaat om (re-)activering, het krijgen van een positief zelfbeeld, zelfregulatie, het opdoen van sociale contacten én de stap naar maatschappelijke participatie. Organiseer in samenwerking met sportaanbieders, scholen, welzijnsorganisaties of zorginstellingen sportactiviteiten en/of evenementen om mensen weer structureel aan het bewegen te krijgen.

Bekijk samenwerking met zorg vanuit Positieve Gezondheid

Benader de samenwerking met de zorg vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Deze gedachte geeft namelijk handvatten om het gesprek aan te gaan. Sporten en bewegen is dan onderdeel van de gezondheid. WEL in Flevoland is het orgaan dat in Flevoland de positieve gezondheid onder de aandacht brengt en kan ondersteunen bij het versterken van de samenwerking.

Ook het creëren en organiseren van bepaalde (gezondheid-)challenges kan bijdragen aan de samenwerking met de zorg. Tijdens deze challenges werken zorgprofessionals en sport samen om een groep deelnemers te begeleiden naar een actieve leefstijl. Met een gezondheidscheck, een gezamenlijk wandelprogramma (of een andere beweegactiviteit), en ondersteund met advies en ondersteuning van bijvoorbeeld diëtisten en fysiotherapeuten. De challenge periode wordt afgesloten met een regionaal evenement, dat ook gebruikt kan worden als trainingsdoel.

Onderzoek

Meerdere gemeenten en buurtsportcoaches willen meer onderzoek doen op aangepast sporten. Concrete vraagstukken en thema's kwamen niet direct naar voren. De onderzoeken die Sportservice Flevoland nu doet en doorstuurt, worden als waardevol beschouwd. Gemeenten geven aan meer van dit soort resultaten te willen ontvangen. In overleg met gemeenten en buurtsportcoaches kunnen er concretere vraagstukken worden opgesteld.

Keep on going!

In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in de communicatie naar de doelgroep, meer samenwerking van en tussen lokale partijen en ontmoeting van verschillende professionals. Dit heeft geresulteerd in meer sportaanbieders, meer aangepaste sporters en verschillende netwerken op het gebied van aangepast sporten (o.a. Regionaal Netwerk Aangepast Sporten, SuperCOOL!-netwerk). Gemeenten en buurtsportcoaches geven aan dit enorm waardevol te vinden. Ze halen hieruit veel kennis en krijgen veel informatie. Deze netwerken en ontmoetingen moeten daarom ook worden blijven behouden.